

Mavi

'Özgür... Tıpkı gökyüzü gibi'

dayan kitap ile
dayan iş ile
tırnak ile, diş ile
umut ile,
sevda ile,
düş ile.

Yıl: 7 Sayı: 70 Ocak 2024

**Ama acılara alışılmaz
bir şeyler var değişecek
bir şeyler var
değiştirmemiz gereken
önce acılardan başlanacak**

yanan ben yakan benden

MAVİ

Sarıp sarmaladıklarımız

En değerli değer BARIŞ	3
Kemal Can	4-5
Jan Berslen Devrim	6
Eser Karakaş	7-8
Kaan Sezyum	9
Armağan Öztürk	10
Beyhan Sunal	11
Necdet Saraç	12-13
Hüseyin Tapınc	14
Şükrü Aslan	15
Yaşar Aydın	16-17
Yetkin Yılmaz	18
Sabri Özdemir	19
Özcan Yetgin	20
Nebil Yılmaz	21
İlknur Solmaz Çoban	22-23
İpek Halvurt	24-26
Can Sıkıntısı	27
Beyhan Sunal	28
Batı Karadeniz/Ramses	29-30

Mavi akla ve bedene iyi gelsin

ABONE OLMAYI UNUTMA

► Birçok dergide okuyorum; belki de adettendir, derler ki, 'yazılarınızı bize gönderebilirsiniz. Ben 'adettendir' diye değil, samimi olarak belirtmek isterim ki; gerçekten yazılarınızı beklerim. Paylaşmak istediğiniz öyküleriniz, şiirleriniz, denemeleriniz; çevrenizde gözlemlediğiniz olaylar/durumlar... Bize gönderirseniz, mutlaka değerlendirilecektir. Bunun için iletişim adresimiz:

e-mail: atilla.gosterisli@hotmail.com

Atilla Gösterişli

Her keresinde bir vesileyle yazıyorum, bundan da onur duyuyorum: MAVİ yazarları, okurlarıyla birlikte hazırlanıyor.

Bir önceki sayının kapağındaki söz: ' Mavi akla ve bedene iyi gelsin', buna en güzel örneklerinden biridir. Mavi'nin daimi yazarlarından Sabri Özdemir'in yazısına konu olan PELİN'in ('Mavi bir dükkan' yazısı) bir sözü kapağa çok yakıştı. MAVİ'nin özgürlüğü çağrıştıran sözünü kaçırmak hiç olmazdı.

Ahmet Telli... Başkaldıran duruşuyla önemli şair-yazarlarımızdan. Şiiriyle içinde bulunduğumuz Türkiye'ye ayna tuttu. Bunu da kaçırmak hiç olmazdı.

7'inci yıla başladık. Bunca yıl MAVİ'yi hiç yalnız bırakmadınız.

Bundan böyle de yanımızda olacağınıza inanıyorum. Sevgiyi de, umudu da, mücadeleyi de paylaşarak, dayanışmayla güçlendiriyoruz.

Bunun için ABONELİKLERİNİZİ yenileyeceğinizi umut ediyorum.

Ocak- Haziran dönemi 6 aylık aboneliğimiz 200 lira. Peşinen teşekkür ederim.

MAVİ'yi yakınlarınıza yeni yıl hediyesi olarak verirseniz ne çok sevinirler.

Atilla Gösterişli

HALKBANK Düzce Şubesi

IBAN: TR96 0001 2009 3270 0001 0245 56

ABONELİK 6 Sayı için 200 Lira

Atilla Gösterişli HALKBANK Düzce Şubesi

IBAN: TR96 0001 2009 3270 0001 0245 56

Yıl: 7 Sayı 70: / Ocak 2024
Siyaset-Ekonomi- Sosyal-Sanat
Ortaya Karışık bir dergi
Sahibi
Ve Mavi'yi sarıp sarmalayan
Atilla Gösterişli
(Düzce Sektör Gazetesi yayınıdır)

Yayın Kurulu
Dostlar ve
Mavi'ye sevdalılar

Bizi Nasıl Bulursunuz
Kuyumcuzaade Bulvarı 86/B Düzce
Tel: (0532) 476 28 01
e-mail: atilla.gosterisli@hotmail.com
Baskı: Pelin Ofset (0312) 395 25 80

En değerli değer BARIŞ

Ayşe Alan

Toplumun diğer bileşenleriyle, ötekilerle, doğayla ve yaşadığı fiziksel çevre ile barış içinde olmayı öne almayan bir eğitim içeriğinde ne insani güvenlik, ne de huzurlu bir eğitim ortamı ihtiyacı karşılık bulabilir.

Öncelikle Türkiye'de eğitimin odağında ekonomik kalkınma ve insan yetiştirme var. Yetiştirilen "insan" da duyguları, benliği, zihinsel varlığı ve farklılıklarıyla bir insan değil, ekonomik hayatın ve siyasal düzenin sürekliliğini sağlayan bir tür alet. Üretici olarak, tüketici olarak, ekonomik değer olarak, siyasi destekçi olarak bir değeri olan ancak bir zihinsel varlık olarak pek de değeri olmayan bir insan. Lafı eğip bükmeden söyleyelim: Bunun nedeni neoliberal politikaların ezici baskısı. Lider, girişimci, eleman ya da mucit her ne yetiştiriyorsanız onun piyasa ile kopmaz bir ilişki içinde olması istendiğinden eğitimin içeriği yaşadığımız toplumla, doğayla, diğer ülke ve toplumlarla kurulan faydacı bir ilişki üzerine oturuyor.

Sınav sistemleri mesleki eleme, okullaşma meslek edindirmek üzerine kurulu. "Kariyer" neredeyse biricik hedef oldu. Kariyer kavramı ortaokullarda bile çokça karşılaşılan bir kavram oldu. Giderek artan sayıda okulda kariyer günü etkinlikleri en önemsenen etkinlikler haline geliyor. Girişimcilik dünyanın en önemli meziyeti gibi anlatılıyor. Çocuklarımız ya işçi ya da girişimci olmalıymış, başka seçenekler yokmuş gibi bir ikileme eğitilirken yoksulluk tabana yayılıyor ve derinleşiyor. Bu yayılma çocukların eğitim haklarının her geçen gün daha çok tırpanlanmasına neden oluyor, çünkü kamusal eğitim kamucu olma özelliğini çoktan yitirdi. Bir diğer konu insan-doğa ilişkisi. Sadece sosyal bilimlerde değil pozitif bilimlerde de "insan" bir çeşit kurgulanmış aygıt gibi doğayı yenmek, kaynakları kullanmak, böylelikle daha çok gelir elde etmek, daha çok gelir elde edilmesi için daha çok bilim yapmak gibi bir sarmalın içerisinde yetiştiriliyor. Doğa ile birlikte olmak değil, doğaya hükmetmek, onunla savaşmak gibi bir zihin yapısı var. Bu zihin yapısının değişmesi için de "insan" denilen varlığa ve onun doğayla dolaysız ilişkisine yeniden ve yeniden bakmak gerekiyor.

Yuval Noah Harari, Sapiens isimli kitabını yazmadan yıllar yıllar önce iki Rus yazar M. İlin ve E. Segal İnsan Nasıl İnsan Oldu? başlıklı insanın evrimini anlatan bir kitap yazdılar. Kitap aşağıdaki satırlarla başlar:

"Bu dünyada bir dev var.

Bu devin öyle güçlü kolları var ki, hiç güçlük çekmeden bir lokomotif kaldıracaktır.

Bu devin öyle ayakları var ki, günde binlerce kilometre koşabilir.

Bu devin öyle kanatları var ki, bulutlar üzerinde, kuşların çıkamadığı yüksekliklerde uçabilir.

Bu devin öyle yüzgeçleri var ki, su altında balıklardan daha iyi yüzebilir.

Bu devin öyle gözleri ve kulakları var ki, görülmeyeni görür, başka kıtada konuşulana işittir.

Bu dev o kadar güçlüdür ki, dağları delip geçer ve doludizgin akıp giden suları durdurur.

Bu dev, yeryüzünü istediği gibi değiştirir, ormanları diker, denizleri birleştirir, çölleri sular.

Kimdir bu dev?

Bu dev insandır."

Ve şöyle devam eder: "Acaba insan nasıl dev oldu, nasıl dünyanın efendisi oldu?"

Elbette bu sorunun cevabını vermek o kadar da kolay değil. Koskoca insanlık tarihine bakmayı, birçok açıdan deşmeyi gerektiriyor. Evet, insan bir dev oldu. Doğaya hükmetti. Doğayı aştı, teknoloji üretti. Bugün geldiğimiz noktada, bir tık ile milyonlarca bilgiye erişim var. Dünyanın bir ucuna ulaşmak çok kolay. Mesela salgın döneminde öğretmenler evlerinden canlı ders yapabildiler.

Birçok teknolojik imkân, dersleri etkileşimli hale getiriyor. Öğrenmeyi hızlandıran, kalıcı hale getiren, ölçme-değerlendirmeyi çok daha etkili hale getirebilecek araçlar da sunuyor. Ve belli ki insan bunun daha da ötesine geçecek. Ancak insanın merkezde ve her şeyin üstünde olduğu bir anlayış bizi yeni krizlerin eşliğine getiriyor.

Eğitimde daha çok teknoloji daha iyi bir içerik anlamına gelmiyor.

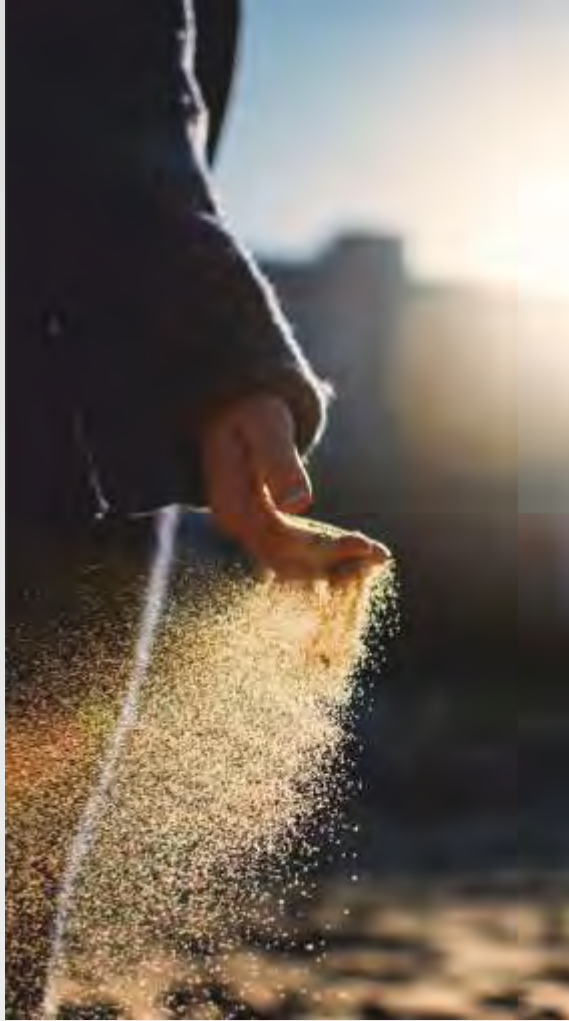
Tarihi, coğrafyayı, bilimi, tekniği, insanın doğa ile baş etmesine, hükmetmesine hikâyesi olarak kurguladığımız müddetçe kendisine yabancılaşmış, insan olarak değerinin ve doğa ile ilişkisinin yarattığı ve yaratabileceği potansiyel değerlerin farkında olmayan bireyler yetiştirmeye devam edeceğiz.

Bir yandan insanın "savaşı"nın sadece doğa ile olmadığını biliyoruz. İç ve dış düşmanlar da var. Çocukları sürekli bir tehdit algısı ve korku ile karşı karşıya bırakan, güvenlik politikaları, iç ve dış tehditler, jeopolitik konumumuzun neredeyse memleketimize verilmiş bir ceza gibi öğretiliyor olması da cabası. Ülkemiz jeopolitik olarak o kadar önemli bir konumda ki sürekli tehditlere karşı hazır olmamız gerekiyor. Böyle tanımlanmış bir ülkenin yurttaşına yönelik müfredat tasarımının ve değerler eğitiminin kurgulanışı da tektipçi, görev biçen, militarist ve

muhafazakâr bir yansıma oluyor haliyle.

Toplumun diğer bileşenleriyle, ötekilerle, doğayla ve yaşadığı fiziksel çevre ile barış içinde olmayı öne almayan bir eğitim içeriğinde ne insani güvenlik, ne de huzurlu bir eğitim ortamı ihtiyacı karşılık bulabilir.

Çocukların fiziksel ve ruhsal olarak korunmadığı okullarda; onların zihinlerini özgürleştirmeyen, sağlıklı bireyler olmaları yerine ekonomik bir aparat olarak yetişmelerini öne alan ve dinsel ödevleri evrensel değerlerin yerine koyan bir müfredatla yürünen yol bizi daha iyi bir geleceğe götürmeyecek. Çocuğun sosyal duygusal ihtiyaçlarına karşılık gelen değerlerin bir ucu toplumsal barışa, farklılığın bir değer olduğu vurgusuna, bir ucu insanın doğa ile barışmasına, bir ucu ulusal ve ulus aşırı güvenlik politikalarının ötesine uzanıyor. İçinde göçmenliğin, çocuğun barış hakkının, insani güvenliğin, çocuk katılımının, toplumsal barışın yer aldığı, hak temelli yaklaşımın yapıtaşlarını barındıran bir eğitim, çocuğun iyi olma hali sağlamanın tek garantisidir.

Yerel seçime bakarken ne görmeliyiz

Kemal Can

İki buçuk ay (10 hafta) sonra yapılacak yerel seçimin son düzlüğüne girildi. Adayların önemli bir kısmı netleşti, çekişmenin hâlâ devam ettiği yerler veya küskünlerin son hamleleri, genel tabloyu çok etkileyecek gibi görünmüyor. Özellikle iktidar cephesinin aday ve kampanya tercihleri konusunda artık fazla tereddüt kalmadı. Gerek “50+1 tartışması” gerek AYM krizi dolayısıyla “çatlak” iddialarına konu olan Cumhuriyet İttifakı, paylaşımı kolay halletmiş görünüyor. İktidarın stratejisinin fazla sürpriz içermeyeceği de ortada. Muhalefet tarafında ise özellikle kritik merkezlerde, DEM ve İYİP’in adayları ve profillerinin hâlâ sayısal tabloyu etkileme potansiyeli söz konusu. “Gıcıklık” veya “alerjik destek” tavrının, kampanya derinliğindeki pozitif ve negatif etkileri de henüz tam ölçülemiyor olabilir. Fakat temel tercihler ve kampanya rotaları konusunda radikal yenilikler beklenenecek bir durum da yok. Bu veriler çerçevesinde, gelişmelere göre tekrar tazelenmek üzere- bir çıkış tahtası resmi çekmek mümkün. Alınan sonuçları sadece foto finiş görüntüleriyle okumamak için böyle notlar faydalı oluyor. Çoğunlukla, öncesi olmadan ve sanki bir süreç yokmuş gibi keyfi milatlarla kurulan hikayeler her şeyi “açıklar” sanılıyor.

AYM krizi sırasında fazla konuşkan olmayan Erdoğan, geçen gün partisinin Yalova’daki toplantısında “tereddütleri” ve uyduruk “vehimleri” sonlandıran bir konuşma yaptı: “Bu zihniyet, 18 yıl hapse mahkum olmuş bir teröristi Meclis’e

taşımak için hukukun altından tünel kazmakla kalmıyor, şimdi işi daha da ileri götürüp mahalli seçim işbirliği kisvesi altında cezaevlerindeki terör örgütü mensuplarını salmanın hesabını yapıyorlar.” Bu, 2019’un “faturaları teröristler getirecek” iddiasının veya 2023’ün montaj videolarının yeni sürümü aslında. Erdoğan, uzunca bir süredir MHP’ye hatta onun yargıdaki dar ekibine etiketlenen tutumu, açıkça sahiplendi. İktidarın, muhalefetteki “gıcıklık” siyaseti sayesinde daha az enerji harcayacağı veya kolayca delege edebileceği bu kışkırtmanın, yine önemli kampanya malzemesi olacağına kuşku yok. İkinci ayak ise Murat Kurum’un adaylığı ile tescil olunan ve CHP’den transfer Muğla adayı Ayaydın tarafından açıkça ifade edilen, “hizmet belediyeciliğinin” iktidara mecburiyeti teması olacak. Bu yaklaşımın muhalefet seçmeninde alıcısı olduğu hesaplanıyor. Risk görülen şeylerin imkan, fırsat sayılanların ise tuzak olması pekala mümkün.

Çok uzun yıllardır kullanımda olan, son on yıldır cephe stratejisine dönüşerek resmileşen “Beka Davası” ve “yerli-milli siyaset” meselesi, iktidar açısından çok sayıda testten geçmiş, etkisi ve başarısı “kanıtlanmış” bir seçim enstrümanı. Ancak bu stratejinin sonuç garantisi, sanılanın aksine kendi bloğu için sağlayabildiği konsolidasyon imkanlarından gelmiyor. Aksine muhalefetin içinde yaratabildiği çözülme ve tedirginlikle ilerliyor. Bunu en somut biçimde, “müstakil siyasetin” her aşamada herkese hissettirdiği samimiyetsizliğini şimdi açıktan salladığı

Jan Berslen Devrim

Sanıyorum 1980'lerin başıydı.

Sabahları, saat 7 gibi sanıyorum, annem beni giydirdi, elime çantamı verirdi. Kış günüyse, mutlaka atkıyı boynuma sıkı sıkı sarardı. Hatta kilotlu çorap giydirmişliği bile vardır.

Celal Kasapoğlu caddesindeki evimizden çıkıp, yavaş yavaş okula doğru yürürdüm.

Düzce'de yaşadığım süre boyunca, okula araba ile gittiğimi hatırlamıyorum. Belki bir iki kez babam götürmüştür, ama onun dışında ne otobüse bindim ne de servise. Servis kullanan arkadaşlarım vardı ama ben hiç servise binmedim.

Otobüsler de çok kalabalık olurdu. Ya da öyle gelirdi.

Kasapoğlu Caddesinin başında, belediye binası vardı. O binaya girmez, bir önceki sokaktan sola döner ve "Çarşı" ya kadar Cedidiye camii'nin arkasından yürürdüm. Arada Bayraktar sokağa döndüğüm de olurdu, yıllar sonra o sokakta bulunan iş hanında ufak bir ofisim de olacaktı.

O sokakta, kuyumcuların bittiği yerde bir iki esnaf lokantası vardı. Sabahın o erken saatinde, lokantalar açık olurdu. İçine baktığımda bıyıklı adamların, iştahla, metal kaselerden çorba içtiğini görürdüm. Soğuk havada, kapı açıldıkça duman, ezogelin çorbası kokusu çıkardı dışarı.

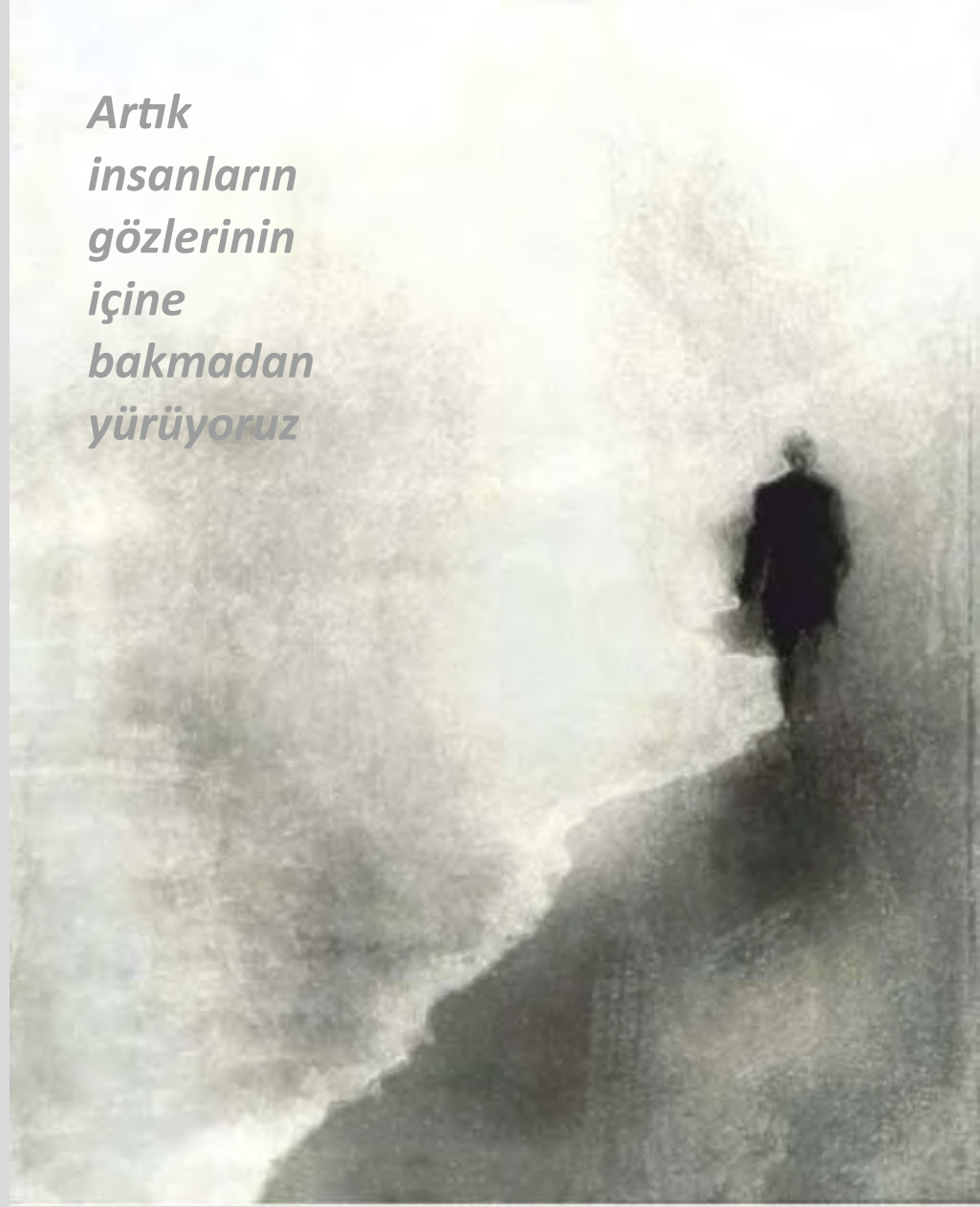
Bazen "Esmer vatandaşların" at arabalarına yükledikleri hayvan kemikleri ile yanımızdan geçtiğini görürdüm. Korkardım. Kanlı, et parçalı kemikleri ne yaptıklarını halen bilmem

Sonra, Merkez Camii'nin yanından babamın dükkanının da olduğu Malatyalı pasajını geçer, açılmakta olan dükkanlara bakardım. Ayakkabıcılara, kumaşçılara selam verir, Babamla kūs olan çorapçının yanından geçerek Spor sokağı geçer, okulunun karşısındaki simit fırınının kokusunu içime çekerek bahçeye girerdim.

İşte bu kısa yolculuğu, önce Namık Kemal İlkokuluna, sonra diğer tarafa, Düzce Anadolu Lisesi'ne yaptım, yıllar boyunca

Giderken, ama çoğunlukla dönüş yolunda, o kadar çok tanıdık insana rastlardım ki! Kasapoğlu Caddesi ile Hacı Yaver sokağın birleştiği yerdeki bakkal mesela, dedemi tanırmış. Bana "Sen Rıza'nın torunu musun? Çok benziyorsun" demişti. Sonra da ağlamaya başladı. "Ne iyi adamdı" dedi. Sonra her geçişimde, selam verir, bir iki cümle sohbet ederdi. Karne gününde, mutlaka ufak bir hediye verirdi. Bir

Artık insanların gözlerinin içine bakmadan yürüyoruz

çikolata yada sakız.

Yol boyu gözüm, dükkanları, yürüyen insanları tarardım. Tanıdık birisi çıkar, selam vermeden geçersen, kesin babama yada anneme şikayet ederlerdi.

Hele pasajdaki esnafa "Hayırlı kazançlar" demeden geçmek düşünülemezdi bile. Her sabah aldıkları bir simit yada böreğe beni ortak etmek isterlerdi.

Şimdi, kimse şikayet edecek diye korkmadan, isteyen istediğini söylediği, yazdığı bir çağa geldik. Hele internette, "Bu söz karşımdakini kırar mı?" diye düşünen birini bulmak neredeyse imkansız.

Selam verilip alınmayan bir dünyaya geldik, artık insanların gözlerine bakmadan yürüyoruz.

Devletin çöküşü

Eser Karakaş

Bir ülkenin mutluluğu, refahı özgürlük, zenginlik, güvenlik üçlemesinin birlikte yaşama geçmesi ile mümkündür oysa Türkiye'de devlet bizzat bu üç temel sütunun çöküşünün mimarı durumdadır,

Türkiye'de devlet hepimizin, dünyanın gözlerinin önünde gümbür gümbür çöküyor, bunu görmemek için ya kör ya da çöküşten avanta yiyor olmak lazım.

Bir devletin çöküşü üzerinden avanta yenebilir mi, evet yenebilir, ancak küçük bir azınlık yiyebilir. Kimler New York'da, Londra'da gökdelenler edinebiliyor, kimler oralarda mahalleler, çiftlikler, malikaneler sahibi oluyorsa ve bu zenginleşmeyi, burası çok önemli, hiç de zengin düşmanlığı yapmayı sevmem çünkü, adeta sıfır liyakat ve verimlilik tabanında gerçekleştirebiliyorlarsa onlar bu gümbür gümbür çöküşün hem nedeni hem de yararlanıcılarıdır.Öncelikle devlet nedir, ne işe yarar, devlet neleri sağlayabiliyorsa meşrudur, tartışalım.

Devlet ancak kendisine vatandaşlık bağı ile bağlı olan kişilere özgürlük, zenginlik ve güvenlik sağlayabiliyor ise meşrudur, başka bir ifade ile de gerçek bir devlettir.

Evet, üç temel devlet meşruiyet kaynağı var, bir tür nedensellik sırasıyla da: 1: Özgürlük, 2: Zenginlik, 3- Güvenlik; ben bu üçlemeye, bu üç temel sütuna refah üçlemesi diyorum

Bu üç sütun üzerine oturmeyen devlet meşruiyeti tartışmalı bir kurumdur, devlet ismini hakkettiği kuşkuludur, bu teşkilata devlet yerine başka şey denebilir ama burada bu sevimsiz konu

ve terminolojiye girmeyelim.

Türkiye devletine (!) bu üç meşruiyet sağlayan kavram ve isterseniz son on sene üzerinden bakalım.

Türkiye devleti vatandaşına özgürlük üretebiliyor mu?

Bir devletin kendisine vatandaşlık bağı ile bağlı olan kişilere özgürlük üretebilmesi için sağlam bir hukuk devleti olması gerekiyor oysa en son açıklanan küresel WJP'in hukuk devleti endeksinde 142 ülke arasında 117. sıraya düşmesiyle bu alanda bilerek, isteyerek havlu atmış bir görünümüdür.

Evet, bilerek isteyerek diyorum çünkü Anayasanın çok sarıh maddelerini Yargıtay gibi bir üst yargı organı, bir ağır ceza mahkemesi görmezden geliyorlar ise o ülke, o devlet artık anayasasız bir ülke, anayasasız bir devlettir, hukuk devleti değildir.

Türkiye devleti vatandaşına zenginlik üretebiliyor mu?

Türkiye 2024 senesini çok muhtemelen 2013 senesinin kişi başına gelir düzeyinin, 12500 ABD doları, altında tamamlayacaktır, böyle bir ülke, böyle bir devlet düşünebiliyor musunuz, aradan on sene geçmiş hala on sene önceki kişi başına gelir düzeyinin altındayız

Devletlerin kendileri zenginlik üretmezler ama vatandaşının zenginlik üretmesinin önünü nitelikli kamu hizmeti yani hukuk, eğitim, sağlık üreterek açarlar, tam da bu nedenden nitelikli

kamu hizmeti üretimi çağdaş bir devlet için hayatidir, en başta da hukuk, eğitim ve sağlık kamu hizmetleri gelir, bu üç temel kamu hizmetinin ülkemizdeki düzeyini düşünürseniz, hukuk ve eğitim tamamen çökmüş durumda, sağlık ise tıknafes, böyle bir kamu hizmeti düzeyiyle ülkede zenginlik üretimi mümkün değildir.

Türkiye devleti vatandaşına güvenlik üretebiliyor mu?

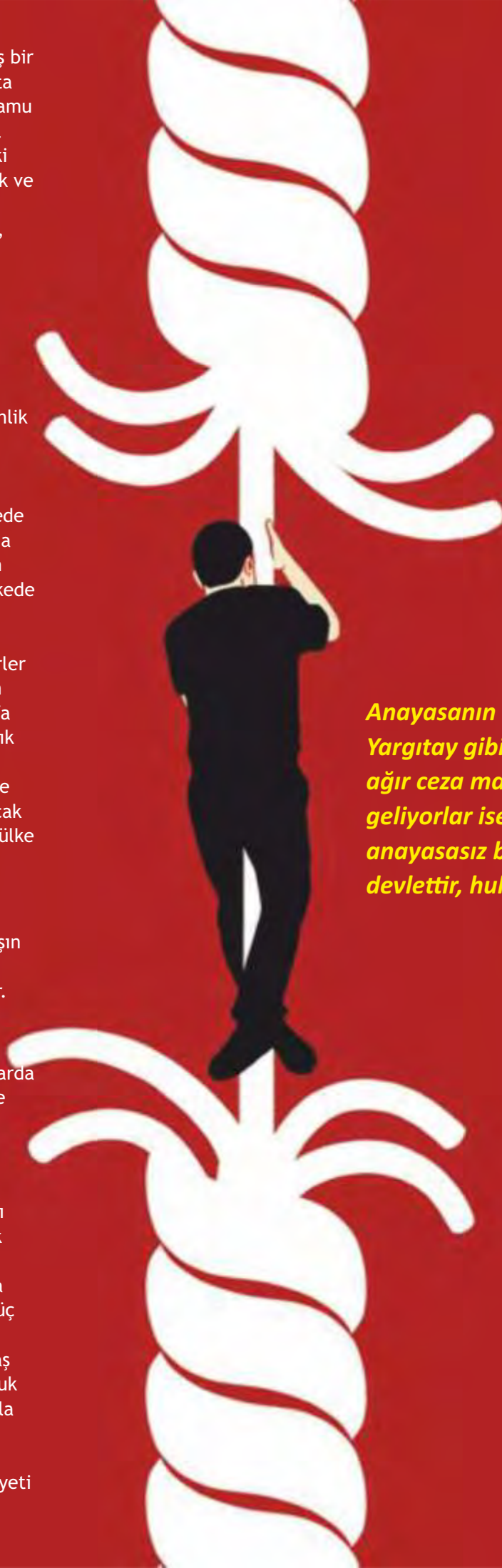
Bazı akademisyenlerin bile kullanabildiği özgürlük-güvenlik dengesi kavramı tamamen anlamsız bir kavramdır, bu özgürlük-güvenlik dengesi denen yanlış kavram bir ülkede özgürlük ile güvenlik arasında bir tür tahterevalli ilişkisinin varlığını öngörür, yani bir ülkede özgürlük tavan yaptıkça, güvenliğin azalabileceğini varsayar, tersi de geçerli derler hatalı olarak, güvenlik tavan yaparsa özgürlük düzeyi irtifa kaybeder gibi, oysa bu mantık çok yanlıştır özgürlük ve güvenlik hep aynı istikamette hareket ederler, bir ülke ancak çok özgür olursa güvenli bir ülke olur.

Türkiye'de de özgürlük yani hukuk devleti yerlerde süründüğü için hem vatandaşın hem ülkenin güvenliğinden bahsetmek hiç kolay değildir.

Güvenlik derken çok makro yaklaşımlara da gerek yok, devletin (KYK) işlettiği yurtlarda yaşanan asansör kazaları bile güvenlik düzeyimizin bir karinesidir.

Sonuç yerine:

Bir ülkenin mutluluğu, refahı özgürlük, zenginlik, güvenlik üçlemesinin birlikte yaşama geçmesi ile mümkündür oysa Türkiye'de devlet bizzat bu üç temel sütunun çöküşünün mimarı durumdadır, çağdaş bir yaklaşımla özgürlük (hukuk devleti), zenginlik (daha fazla ekmek için hukuk devleti ön şart) ve dolayısıyla güvenlik üretemeyen devletin meşruiyeti çok sorunludur.

Anayasanın çok sarıh maddelerini Yargıtay gibi bir üst yargı organı, bir ağır ceza mahkemesi görmezden geliyorlar ise o ülke, o devlet artık anayasasız bir ülke, anayasasız bir devlettir, hukuk devleti değildir.

Anafor yaşam

Kaan Sezyum

Yaşamak nasıl gidiyor? Özellikle de vatandaşına hayatta kalmayı yaşamak olarak kabullendirilmeye çalışan bir coğrafyada? Her gün daha da dibe doğru batan bir enkazın içinde, hava dolu alanlar bulup, oralarda nefes alarak biraz daha yaşamını sürdürmek, her gece "Acaba deprem olur da, evimiz başımıza mı yıkılır?" diye düşünmek. Ya da "Deprem olsa zaten ilk üç gün gelen giden olmaz" diye endişelenmek mesela. Moral verici, motive edici, hayata bağlayıcı değil mi?

Vahşi yaşamda canını korumaya çalışan hayvanlar gibiyiz. Tabii hayvanlardan biraz farkımız var. Biraz okuma yazma biliyoruz, hayvanlardaki gibi eşit de değiliz. Kim güce daha yakınsa o daha eşit, adalet yok, özgür düşünce yok, keyif yok bizim hayatlarımızda. Her güne öfkeyle ve yılgınlıkla başlamak da çok keyif verici bir tarz.

Çok nadir bir ülkeyiz. Yıllardır çözülmemiş problemlerimizin üzerine her gün daha eski problemler çözülmemeye başlıyor, uzay - zaman dokusuna inatla uzayda ilerlerken, zamanda nasıl oluyorsa geri düşmeyi beceriyoruz her seferinde. Bilim, sanat filan zaten çok sevmiyoruz. Öyle şeylere ayıracak zaman ve ilgimiz de yok. Dizilerimiz var neyse ki, toplumca ekran karşısında kurgu hayatlara sinirleniyor, seviniyor ve yükseliyoruz. Öyle bir eşitsizlik betonu içindeyiz ki, artık neredeyse herkes ne tutturabilirse kaptırmaya çalışıyor. Nasıl olsa, yanlış yok, kanun yok, kural yok. Anlamsız yaşamlarımız her geçen gün daha da anlamsız, yaşanmayacak yeni alt seviyeleri zorlarken, kendimizi kurtaramadığımız bir kapana yakalanmışcasına, kan vererek günden güne sona yaklaşıyoruz gibi hissediyorum çoğu zaman.

Neredeyse okuması yazması olmayan adamlar tarafından "idare edilmek" zaten, bir coğrafyada hapse girmeden yaşayabileceğiniz en büyük tutsaklık hislerinden biri olmalı. "Program, demokraşi, operasyon" diyen; ülke isimlerini bile doğru dürüst bilemeyip "Urkanya, Amarika, Ukranya" diyen adamlar, geleceğimiz hakkında ileri geri ve bolca yanlış içinde kararlar verirken, sanki çok kötü bir arabada, çok kötü bir şoför tarafından, çok kötü bir yolda, çok pahalıya ömrümüzün sonuna yolculuk yapıyormuşcasına geçiyor her gün.

Keşke bütün bu saçmalıkları bir sayfa yazı, bir kısa film, ya da bir kilo fıstıklı baklava ile düzeltebilsek... Pek mümkün değil, baklavanın kilosunu hiç burada dillendirmeyeyim, tadımız kaçmasın. Zaten tadımız da pek kalmadı.

Dünyada fındık üretimine göre ülkeler liginde Türkiye, yılda 684.000 ton üretim ile dünyanın en büyük fındık üreticisi, ikinci İtalya ise neredeyse bizim 8'de birimiz kadar (84.6 bin ton) üretebiliyor. Koskoca Amerika ise yıllık 70.310 ton üretim ile en büyük üçüncü fındık üreticisi. Ama tahmin edin bizde ne yok? Gıda kodeksi... Yani var da işte... Marketlerde satılan dondurmanın üzerine "dondurma" bile yazılamayacak kadar çöp gıdalar, içinde yüzde 1-2 oranında meyve bulunan meyve sularımız, yurt dışına satılıp "Bunlar bozuk" diye geri yollanan domatesleri ve daha neler neleri vatandaşımıza güvenle kakalayabilecek yöneticilerimiz ve onlara özel çıkmış kanunlarımız var. Gerçekten yaşamak büyük bir zevk.

Bir de üzerine interneti sansürlü, haberleri yasaklı, gözleri görmez, kulakları duymaz medyamız var mis gibi. Herkes kurtuluşunu arıyor ama hiçbir yerde bulamıyor. İçi kaldıran, vicdanı yeten, güce tapıp, kendince o güçten bir pay almaya çalışıyor. Yolsuzluk, kuralsızlık ve aklınıza hayata ve adalete dair ne varsa en kötüsünü gerçekleştirmeye hazır kalabalıklar da çevremizi doldurmaya başlıyor.

Gençler ise ayrı bir bunalımda. Ellerindeki telefonda "yabancı" ekranlarının yaşadığı hayatlara imrene imrene avuçlarını ve telefonlarını hasretle ve açlıkla yalıyor.

Sevgisiz bir toplumun sevgisiz bireyleri olarak, bambaşka bir organizma gibi, evrime aykırı, zamana aykırı, gelişmeye aykırı, bilime ve ilerlemeye ters düşen tuhaf hayatlarda her gün sokakta bile kaldırımdan üzerime motor gelecek mi diye tedirginlikle hayatta kalıyoruz ama çok geç ve geri kalıyoruz.

Ülkenin temel derdi de bu. İlerleme olmadan gelişme, akılcılık olmadan huzur olamayacak. Uzun süre de bu böyle gidecek gibi. Hep aynı fonksiyonlara, farklı bileşenler katarak, sonsuz bir anaforun içinde medeniyet denizinin en derin noktasından daha derinlere iniyoruz.

	Hastalarımız her zaman ve her türlü koşulda kişisel itibarları korunarak saygılı, şefkatli ve güler yüzlü bir ortamda tetkik yaptırma ve tedavi olma hakkına sahiptir.	Kültür Mah. Mehmet Akif Cad. Ömer Seyfettin Sok. No:16 DÜZCE Tlf: 0380-5247714 (pbx)

Sosyal Çürüme

Armağan Öztürk

Siyasal çatışmalardaki yoğunluk, yani kutuplaşma düzeyi çürümeyi derinden etkilemekte. Farklı kamplara bölünen kişiler söyledikleri yalanları, çiğnedikleri kuralları, görmezden geldikleri kültür ve geleneği siyaset adına meşrulaştırabiliyor.

Türkiye toplumunda çok ciddi bir sosyal çürüme sorunu var. İnsanların verdikleri sözleri tutmadığı, kuralların çok kolay bir şekilde ihlal edildiği, rasyonel iletişim kanallarının önemli ölçüde kapandığı ve kamusal alanın tüketim toplumundaki teşhirciliğe teslim olduğu bir ülkede yaşıyoruz. Ayrıca kriminal hayata yönelik de bir özlem var. Her gün bir suç örgütü çökertiliyor. Her hafta yeni bir skandal patlıyor. Yapmaz dediğiniz insanlar garip, tuhaf ve kınanası şeyler yapmakta.

Peki, nasıl bu hale geldik? Ekonomik kriz ve siyasal kutuplaşma sosyal çürümenin başlıca yapısal nedenleri olarak ön plana çıkıyor. Küreselleşmenin parlak günleri geride kaldı. Gelir ve servet eşitsizliği, güvencesiz yaşam ve çalışma koşulları ile sermaye birikim sürecindeki radikal dalgalanmalar son çeyrek asra damgasını vurdu. Pandemi, arından Ukrayna-Rusya savaşıyla ortaya çıkan yeni jeokültür ekonomiler üzerindeki yükü daha da arttırdı. Tatsız, iddiasız ve belirsiz bir dünyada yaşıyoruz. Ayrıca Türkiye'nin başkanlık sistemiyle girdiği yeni yönetim modelinin ekonomik kırılganlığı daha da arttırdığı söylenebilir. Yani zaten dünyada işler iyi gitmiyor. Türkiye'nin ise bu fırtınalı havaya kötü bir gemiyle yakalandığı ve dalgaların bizi pek çok ülkeye göre daha kötü etkilediği açıkça ortada.

Ekonomik kriz toplumsal anomiyi arttırıyor. İnsanlar normalde yapmayacakları şeylerin öznesi haline gelebiliyor. Bitcoin'de tüm birikimlerini batıran emekliler, TikTok'ta kendini teşhir eden erkek ve kadınlar, ellerinde para çantalarıyla banka banka gezip yasa dışı olup olmadığına bakmaksızın daha fazla gelirin peşinde koşan sporcular. Her şey kaçınılmaz bir şekilde irtifa kaybediyor bu düzende. Her sınıf, zümre ve birey kendi ölçütlerinde bu çürümüşlüğe katkı yapıyor.

Siyasal çatışmalardaki yoğunluk, yani kutuplaşma düzeyi çürümeyi derinden etkilemekte. Farklı kamplara bölünen kişiler söyledikleri yalanları, çiğnedikleri kuralları, görmezden geldikleri kültür ve geleneği siyaset adına meşrulaştırabiliyor. Yani yaptığı şeyin yanlış olduğunu bilen, ama karşı tarafa koz vermemek için yine de yoluna

devam eden insanlar var. Dahil olduğun kesimlerin hatalarını görmezden gelmek, karşı kampı kıyasıya eleştirip çuvaldızı kendimize batırmamak siyaset yoluyla ahlaki kirlenmenin diğer belli başlı örnekleri.

Sonuçta kaybettiğimiz şeyler çok fazla ve dönüşmekte olduğumuz kimlik çok üzücü. Toplumsal kurumlar aşınıyor. Kitleler amorf yığınlar benziyor. Ayrıca tercihlerimizin hesabını topluma vermediğimiz için narsizm yavaş yavaş normal olanın yerine geçmekte.

Artık yorgunuz

Beyhan Sunal

İşçiler, öğrenciler, göçmenler, kadınlar yoksullar... Dünya yüzünde milyarlarca insan her sabah güne yorgun uyanıyor. Ertesi günün sorunlarını düşünerek başını yastığa koyuyor ve sabah yaşamak istemediği bir güne doğru yola çıkıyor. Sıcak bir ev, ihtiyaçları karşılayacak kadar para, hak ettiğinin karşılığını alabileceği bir iş, yarın ne olacağını bilebilmek, daha doğrusu yarın kötü bir şey olmayacağına inanabilmek... Güvende olduğunu bilmek... Güvensizliğin yorgunluğunu yaşıyoruz hepimiz. Kendimiz, yakınlarımız, geleceğimiz ve dünya için kaygı doluyuz. İki ucu kirliliğe göre hayata, biraz iyi hissettiğimizde suçluluk duyuyoruz, biraz kötü hissettiğimizde kaygıya boğuluyoruz. Yaşamıyoruz, yaşamak için savaşıyoruz. Ve en sık duyduğumuz cümle: Güçlü olmasın! Muhtemelen bunu biz de kendimize söylüyoruz sık sık. Güçlü olmalıyım! Zayıf olmaya, tökezlemeye, yorulmaya, ağlamaya, savrulmaya hakkımız yok gibi. Oysa güçlü olmaya çalışmak bir tür inkar. İnişleri çıkışları olan bir hayatı inkar etmek. Duyularını yok saymak, insan yanlarını görmezden gelmek, kendi için bir şey istemeyi hak görmemek, almayı bilmemek, yardımı reddetmek... Yakınını kaybedene cenazede daha, ağlama denir. Hasta

olacaksın bu kadar ağlama... Aşk acısı çekenin sızlanması dinlenmez. Derdi olan çocuğa niye ağladığı sorulmaz, acilen susturulmaya çalışılır. Sen erkeksin, sen babasın; sen annesin; sen büyüksün... Zayıflığını gösterme, ağlama. Birine "sen güçlüsün, halledersin" dediğimizde iyi bir şey yaptığımızı düşünüyoruz. Oysa ağlamamak hasta ediyor insanı. Kayıpla yüzleşmemek, yas tutamamak derdini anlatamamak içinde büyüyor. Sıkıntılar ya da üzüntüler çabayla aşıyor evet, güç toplayarak yoluna devam ediyor insan. Ama bunların hepsi içsel süreçler ve zaman istiyor. Her şey birdenbire olmuyor. Kimse güçlüsün deyince ya da kendi kendine güçlü olduğunu söyleyince gökten bir güç inmiyor. Yavaş yavaş doğruluyoruz ayaklarımızın üzerinde. Her bir adımımızın farkına vararak ancak güçlü olduğumuza inanabiliyoruz. Başkalarının daha kötü hikayelerini ya da süper başarı hikayelerinden çıkaracağımız hisseleri dinleyerek değil, kendi insanlığımızı hatırlayarak doğruluyoruz. Güçlü olduğunu düşünmek aslında daha büyük bir şeyi de inkar etmek: Koca dünyanın düzenini... Bizi köşeye sıkıştıran, güvencelerimizi elimizden alan, bizi insan yerine koymayan, büyük çıkarlar için bizim küçük yaşantılarımızı umursamayan, her gün omuzlarımıza yeni yükler bindiren ve bizi güçsüz kılan sistemi inkar ediyoruz. Bu yüzden bize anlatılan o hikayelerdeki kadar güçlü olamıyoruz. Odağımızı sisteme değil kendimize çevirdiğimiz için, kendimizi sevemiyoruz, ömür boyu kendimizle didişiyoruz. İşsiz kaldığımız için kendimize kızıyoruz, terk edildiğimiz için suçu kendimizde arıyoruz, ağladığımız için küçüldüğümüzü düşünüyoruz, zayıf, güzel, başarılı olamadığımız için kendimizi aşağılıyoruz. Bir de güçlü olduğunu düşünenlere bakalım: Her gün o gücü kaybedecekleri korkusuyla yaşıyorlar. Güçten düşmemek için kötülükte el artırmaya devam ediyorlar. En küçük bir zaafalarında sırtlarında bir hançerin soğukluğunu hissediyorlar. Bütün ilişkilerinde içtenliği, sevgiyi, güveni yitiriyorlar. İlaçlarla ayakta duruyorlar ve hayatlarının son günlerini sakın ve huzurlu geçirmek gibi bir seçeneklerinin olmadığını düşünüyorlar. Bir hastane odasında aletlere bağlı bir ölüme hazırlıyorlar kendilerini. Onlar gücü değil; güç onları kontrol ediyor. Dünyaya gelmek bizim seçimimiz değil, ama hangi değerlerle yaşayacağımız bizim seçimimiz. Öyle ya da böyle mücadele edeceksek, ona anlam katacak değerleri seçebiliriz. Hem yaşlanınca anlatacak güzel hikayelerimiz olur, "çok konuşuyorsun" diyenlere de "yaşadık ki anlatıyoruz" diyebiliriz...

Taraf olmak bir zorunluluktur

Necdet Saraç

Muhalefet “Sokağa çıkarsak, iktidar taraftarları da sokağa çıkar, çatışma olur” dedikçe, programında, seçim bildirgesinde, yazılı belgelerindeki siyasi iddialarını bile kısık sesle savunur hale geldikçe iktidar üzerinden siyasal İslam güçlendi.

Yani, son günlerde İstanbul’da ve Ankara’da bilerek ve isteyerek yükseltilen “Hilafet” sloganları tesadüf değil!

Siyasal İslam’ın Cumhuriyet ve Atatürk’le 100 yıllık düşmanlık üzerinden hesaplaşması açıkça bilinse de 100 yıllık tartışmanın Ege Akersoy’un yumruğu üzerinden utangaç bir şekilde yapılmaya çalışması “laik, demokratik hukuk devletini” savunanlar açısından bu nedenle tam bir utanç kaynağı!

Bu yüzden muhalefetin “Aman kimseyi ürkütmeylem” ürkekliği seçim yenilgileriyle bütünleştikçe ürkenler hızla “Aman kimseyi ürkütmeylem” diyen muhalefet oldu!

Tarikatlar ve cemaatlerle ilgili tartışmalar dahil her şey

gözlerimizin önünde oldu. Yani gizli saklı hiçbir şey yoktu!

Türkiye’de dinin devletin bütün kurumlarıyla iç içe geçtiğini, siyasetin emrinde olduğunu, bu yüzden Diyanet’in bütçesinin 8-9 bakanlıktan daha büyük olduğunu ve rolünün de sürekli arttığını herkes biliyor!

Protokolde 51. sıradan 10. sıraya yükseltildiğini de Diyanet’in Osmanlı’daki Şeyhülislamlık makamı gibi yeniden inşa edildiğini de...

Yalnızca Diyanet’i değil, tarikatlar başta olmak üzere, onlarla bağlantılı bütün dernekleri, vakıfları, medya kuruluşlarını, şirketlerini de biliyoruz...

Bu gerçeği Diyanet’in kendi eliyle hazırlatıp 2019’da yayınladığı daha sonra toplattığı “Tarikatlar Raporu”ndan da biliyoruz; üstelik il il, isim isim...

“30 tarikat silsilesi, 400 kol ve 2 milyon 600 bin mürid!”

Bu gerçeği devlet biliyor, yargı biliyor, devletin istihbarat teşkilatı biliyor, polis biliyor, ordu biliyor, tabii muhalefet

partileri de biliyor...

Bilmeyen yok ama müdahale etmek bir yana güzelleme yapıyor!

Çünkü siyaset için çok kullanışlı olan din deyince akan sular duruyor!

Bu yüzden 1923-1945 dönemi hariç, tarikatlar 1800'lerden bu yana Osmanlı dahil her dönem iktidarlar tarafından korunuyor, kollanıyor, büyümelerinin önü açılıyor!

Bütün siyasi liderler günlük konuşmalarında "kul hakkı, haram, helal" gibi dini kavramlarla konuşuyor. Camiye gitmek zorunluymuş gibi, seccadeyi eline alan camiye koşuyor...

Fetullah Gülen örneğinde yaşadığımız gibi iktidarlar tarafından "sahte" veya "sözde" ilan edilmedikleri sürece hepsi "dokunulmaz ve tartışılmaz" oluyor. Yetmiyor, şeriat ve hilafet istedikleri, demokrasiyi reddettikleri açıkça biliniyor olmaları, onları "sivil toplum kuruluşu" yapmaktan alıkoymuyor!

Yani "yeni" Milli Eğitim Bakanı Yusuf Tekin'in "Sizin 'tarikat, cemaat' dediğiniz, bizim 'STK' dediğimiz yapılarla itiraz etseniz de onlarla protokol yapmaya da devam edeceğiz" demesi de "yeni" değil!

Sivil toplum örgütü olarak sunulan tarikatlarda, şeyhlik ve halifelik düzeni var, işleyiş biat üzerinden yürüyor ama buna rağmen "demokrasinin en önemli parçası" olabiliyorlar!

Başlarının secdeye varmaları ve seçimlerde iktidarı desteklemeleri yeterli oluyor.

Ve tabii ki bir de sola karşı olmaları, CHP'ye tavır almaları yetiyor!

Bu yüzden dünkü iktidarlarda olduğu gibi bugün de AKP'nin iktidarının devamında doğrudan rolleri var. Bu yüzden kendilerini dokunulmaz görüyorlar!

Her şeyleri neredeyse araya karbon kağıdı konmuş gibi birbirine benziyor. İdeolojik-politik yaklaşımları, örgütlenme biçimleri, devletin kurumlarına yerleşmeleri, dini yorumları, hilafet ve şeriat istekleri de...

Fetullah Gülen "FETÖ" olalı "gözden düştü" ama Menzinciler, Süleymancılar, İsmail Ağa Cemaati ayakta, yani yalnızca isimleri değişiyor. Bu yüzden FETÖ operasyonları bitmiyor. 15 Temmuz'dan 7 yıl sonra FETÖ ile irtibat ve iltisaklı olduğu gerekçesi ile 445 aktif emniyet mensubunun açığa alınması sürpriz olmuyor!

Bu gerçek bizi Yargıtay 3. Ceza Dairesi'nin üstelik ikinci kez "AYM'nin Can Atalay'la ilgili aldığı ihlal kararının hukuki değeri olmadığına" karar vererek Anayasa Mahkemesi'nin kararını, dolayısıyla Anayasa'yı fiili olarak ortadan kaldırmasına kadar

getirdi! Bu koşullarda yarın "laik, demokratik hukuk devleti" tarifini tartışmaya açmak sürpriz olmaz!

"İnanmışları ürkütmeyle" kaygısıyla, eğitimde, sağlıkta, hukukta, genel olarak kamuda laiklikten uzaklaşmak, ülkemizi daha da kutuplaştırıyor, nefreti körüklüyor! AKP'yi güçlendiriyor. Din devleti hayali ile açıkça hesaplaşmadan, laikliği ısrarla savunarak hayata geçirmeden Türkiye normalleşemez!

Açık söylemek gerekir; dinden demokrasi çıkmaz!

Adı ister İslam, ister Hıristiyan, ister Budist olsun siyasi iktidar isteyen hiçbir dinden demokrasi çıkmaz! Daha doğarken birleştirici değil ayrıştırıcı olduğu için ilk üç halifenin öldürüldüğü halifelik makamının yeniden getirilmesini istemek ilerlemeye değil gerilemeye tekabül eder!

100 yıl sonra tekrar başa döndük. "Devletin dini İslam" vurgusunun bir tek anayasaya girmediği kaldı! Buna engel olmak 14 Mayıs'ta "Ben değişim istiyorum" diyen 25 milyon 500 bin seçmenin elinde!

Laiklik istemek, laikliği yüksek sesle savunmak, laiklikten yana taraf olmak inanç özgürlüğünü reddetmez, tam tersine inanç özgürlüğü için güvenli bir ortam yaratır! Şiddet olmadığı sürece kimin nasıl inandığı ya da inanmadığı, kimin nasıl giyindiği, nerede ibadet ettiği kimsenin sorunu değildir!

Türkiye laiklikle yeniden ayakları üzerine dikilip dini, devletin kurumsal yapısı dışına çıkarmazsa ileriye değil, daha da geriye gider. Bu yüzden taraf olmak önemli!

KABAGÖZ OTOMOTİV EML AK KİRALAMA LTD.ŞTİ. Raif Kabagöz	'0' ve 2. El Otomobil Alım-Satımlarında Güvenilir Marka	Kültür Mah. Kuyumcuzade Bulvarı No: 86/C DÜZCE GSM: 0532 296 44 97

En büyük kim

Hüseyin Tapınç

Son zamanlarda Türkiye ile ilgili en dikkat çeken gelişmelerden biri gerçekliğin yeniden inşası olarak karşımıza çıkıyor. Bu süreç oldukça geniş kapsamlı ve zengin bir çeşitlilik içeriyor.

Sürecin bir ucu Osmanlı ve Cumhuriyet tarihini yeniden yazmaya kadar uzanırken, bir diğer ucunda da gündelik ve yakın dönem tarihine dair neredeyse hepimizin bildiği konular bir bakıyorsunuz yeni bir anlam kazanmış, en basit tarihsel gerçekler bile alt üst olmuş.

Öte yandan, toplumsal gerçekliğin inşasında önemli bir rol oynayan dilin kendisi bile yeniden inşa ediliyor, kavramların içi boşaltılıyor, yeni anlamlar yükleniyor.

Elimizin altında var olan ve doğruluğunu bildiğimiz, kanıksadığımız her türlü bilgi kaybolup gidiyor, bize sürekli olarak yeniden paketlenmiş sözde yeni bilgiler sunuluyor.

Toplumsal gerçekliğin ve bir adım ötesinde toplumsal uzlaşımın önemli aktörlerinden birisi olan toplumsal kurumlar da bu gerçekliğin yeniden inşasında önemli bir rol oynuyorlar. Bu kurumlar, toplumsal gerçekliğin yeniden inşasında hem hedef hem de araç olarak görev alıyorlar.

Eğitim, aile, din, medya, hukuk ve adalet sistemi gibi kurumlar, toplumsal gerçekliğin inşa edilmesinde merkezi bir rol oynarlar. Bu kurumlar hem kendi başlarına hem de birbirleriyle olan etkileşim neticesinde yeni normların ve değerlerin ortaya çıkması ve bu suretle de toplumsal yapının oluşmasında temel bir işlevi yerine getirirler.

Türkiye'de son yıllarda yaşadığımız birçok tartışma aslında yeni bir toplumsal gerçekliğin ve bunun da bir adım ötesinde yeni bir toplumun inşa edilmesinin kilometre taşlarını oluşturuyor.

Anayasa Mahkemesi ve Yargıtay arasında yaşanan tartışma da bu oluşumun bir parçası. Mesele Anayasa Mahkemesi'nin Can Atalay hakkındaki ikinci hak ihlali kararının Yargıtay tarafından tanınmamasının çok ötesinde aslında yeni bir toplum tahayyülünü

gerçekleştirmenin bir aracı.

Toplumun en temel toplumsal sözleşme metni olan Anayasa'da açıkça belirtildiği üzere, Anayasa Mahkemesi kararları kesindir; bu kararlar Resmi Gazete'de yayınlanır ve yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını, gerçek ve tüzel kişileri bağlar (Anayasa Madde 153).

Yakın döneme değin hepimizin üzerinde uzlaştığı, hemfikir olduğu ve ilkokul / ilköğretim sıralarında öğrendiği Anayasa'nın üstünlüğü ilkesi bir anda bir toplumsal tartışmanın nesnesi haline geldi. Anayasa ve Yargıtay arasındaki denge gözardı edilerek bu iki yüksek mahkeme bir anda karşı karşıya geldi, karşı karşıya getirildi. İki mahkeme arasında bir bilek güreşi başladı, bu kurumların işlevini ve güç alanını yeniden tanımlama yolunda "en büyük kim" sorusu dolaşıma sokuldu.

Bu sorunun toplumdaki karşılığının son derece önemli olduğuna inanıyorum.

Öncelikle hemen belirtmek gerekiyor ki, Türkiye'nin son iki ayına damga vuran bu tartışma, toplumun çok yakından takip ettiği bir konu değil.

Can Atalay'nın milletvekilliği etrafından şekillenen Anayasa Mahkemesi ve Yargıtay arasındaki gelişmeler, en azından üç

büyük ilde yaşayan seçmenlerin sınırlı bir kesiminin takip ettiği bir gelişme, bu konu seçmenlerin radarına giren bir konu değil. Toplumun gündemi ekonomi (enflasyon, zamlar, hayat pahalılığı, geçim sıkıntısı, artan ev kiralari, emekli maaşlarının yetersizliği, asgari ücret zammı, işsizlik vb.), son zamanlarda da terör ve şehit haberleri ve seçime dair gelişmelerle şekilleniyor.

Bu ilgi düzeyi ve toplumun sadece sınırlı bir kesiminin Anayasa Mahkemesi'nin Yargıtay karşısındaki konumuna dair doğru bilgi sahibi olması, aslında bu toprakların toplumsal gerçekliğin yeniden inşa edilmesi ve yeni bir toplumsal yapının kurulması için son derece müsait olduğunu ve bu amaca ulaşmak için çok fazla emek harcamaya gerek olmadığını net bir şekilde gösteriyor.

Sempatizan

Şükrü Aslan

1970'li yılların sol/sosyalist literatürüne aşina olanların, sempatizan sözcüğünü duyduklarında heyecanlandıklarını tahmin ederim. Çünkü bu sözcük, o literatürün neredeyse anahtar kelimesi gibiydi. Sadece yazılı literatürün değil, gündelik konuşmaların da muhtemelen en sık kullanılan sözcüklerinden biriydi.

Sempatizan, en başta örgütlü sosyalist gelenekler içindeki hiyerarşiyi hatırlatırdı. Sol-sosyalist örgütlerin henüz örgütlü olma aşamasına gelememiş ama çevresinde bulunan ve örgütlenmeye aday olan kesimini vurgulamak için kullanılırdı. Hiyerarşinin en altında olmakla birlikte, bir örgütün çoğunluğu demekti. Bu nedenle de örgütlü siyaseti inşa eden, sürükleyen ve belirleyen dinamiklerden birisiydi. 78 kuşağının ürettiği yazılı literatüre göre, ülkenin her yanında süren toplumsal mücadelelerin hem temel gücü hem de haber vericisiydi. O yıllarda tüm sosyalist gazetelerde, memleketin ücra köylerinden ve kasabalarından haber gönderen 'sempatizan mektuplarına' yer verilirdi. Hatta bunu yapmayan bir sosyalist gazete düşünülemezdi. Değişik sosyalist geleneklerden gelen sempatizan mektupları, ilgili gazetelerin müstesna köşelerinden birini oluştururdu.

Sempatizanlar, sokağa taşınan siyasal muhalefetin asıl dinamiği idi. İzinli gösterilerde kalabalık kortejlerin belirleyici gücü onlardı. Sadece izinli olanlarda değil, dönemin politik literatüründe 'korsan gösteri' olarak yer alan izinsiz gösterilerin de asıl taşıyıcı gücü sempatizanlardı. Şehrin kalabalık bir yerinde bir anda ortaya çıkar, slogan atar, türlü biçimlerde mesajını verir ve aynı hızla dağılırlardı. Bir kısmı lisansüstü tezlere konu olabilecek kadar iz bırakan bu eylemler uzun süre şehirlerin gündeminde kalırdı.

1970'li yıllarda herhangi bir sosyalist geleneğin gücü, sempatizanlarının sayısı ile ölçülürdü. Çünkü geleneği kamusal alanda etkili kılan şey muhalefet hallerinde ne kadar kitleyle görünür olduğuydu. Başka bir deyişle kitlesel gösteri alanına taşınmış sempatizanların sayısı, geleneğin meşruiyet sağlayıcı gücüyüdü. Bu yüzden sempatizan yoksa, aslında örgüt de yok demekti.

Sempatizanlar aynı zamanda siyasal geleneklerin duvar yazıcısı, afiş asıcısı veya bildiri dağıtıcı gücü olarak da işlev görmüşlerdi. Hemen her zaman kolluk kuvvetlerinin çok sert şiddetine açık türden meşakkatli işler genelde sempatizanlara düşerdi. Sempatizanlar bu anlamda hem siyasal geleneğin çeperinde yer almışlardı, hem de ona çeper olmuşlardı.

Aynı şekilde siyasal gelenekler arasında süren sert politik tartışmaların sonucunu belirleyen de genellikle sempatizanların tutumu olurdu. Onlar hararetli politik tartışmaların dinleyicileriydi ama edilgen değil, aktif ve gerektiğinde tartışmaya ortadan katılan, sözünü söyleyen ve hatta tartışmaların akışını belirleyen kesimdi. Derneklerde, kahvehanelerde, köy meydanlarında saatlerce süren bu politik polemiklerin belki de asıl konuşulanı da yine sempatizanlar olurdu.

Bir sosyalist geleneğe sempatizan olmak genellikle yakın çevrenin etkisiyle başlardı. Bu çevre bazen akraba, okuldan ve işyerinden arkadaşlar olurdu. Hangi siyasal geleneğin sempatizanları içine gireceğini bu ilişkilenmeler belirlerdi. Ama sempatizanlığın kamusallaşmasında asıl işlevi en iyi yerine getiren güç, bir siyasal gazete ya da dergi idi. Bu yüzden hemen her siyasal gelenek, bir yasal dergi çıkarmayı öncelikli iş olarak belirlerdi ve siyasal gelenekler bu dergilerle ve sempatizanlar ise giderek bu dergilerin kitlesi olarak anılmaya başlanırdı.

Özetle sempatizanlar Türkiye'de toplumsal muhalefetinin asıl dinamiği, sosyalist geleneklerin sürükleyici motoru olan bir sosyolojik kategoriydi. Örgütlü siyasal hareketlerin stratejilerine onlar karar vermiyordu ama bu stratejilerin hayata geçirilmesinde asıl görevi onlar üstleniyordu. Bunu üstlenmek, ağır bedeller ödemek demekti. Bundan dolayı afiş asarken, duvarlara yazı yazarken ya da sessizce okuluna, işine, mahallesine ve/veya evine giderken hayatından olan; toplumsal hafızanın kaydetmekte zorlandığı kadar çok sempatizan vardı. Ne var ki tarih, onları hakkettiği gibi ve hakkettiği ölçüde yazmadı, yazamadı.

Endüstriyel yapı sektörünün geleceğini inşa ediyoruz

www.pekintas.com.tr

(0212) 212 12 22

(0380) 537 51 85

Gemi tam sağ yattı

Yaşar Aydın

Türkiye'de ana akım (burjuva) siyaset her geçen gün daha çok sağa yatıyor. Muhalefet partileri ya daha İslamcı ya da daha milliyetçi olmak zorundaymış gibi sahne almaya başladılar. AKP ve MHP gibi iki sağ partinin iktidarda olduğu yerde bu durum normal karşılanabilir. Ama bu salgın esas olarak muhalefet bulaşmış durumda. Ya da yeniden nüksetmiş diyelim. Şeriatın İslam olduğunu keşfedenden Türklüğün tehdit altında olduğunu söyleyene kadar topu birden muhalefet saffına dizilmiş durumda.

Mesele o kadar ileriye gitti ki sol cenahtan sol yapıların İslam'ı yanlış anladığına dair yazılar tekrar literatüre sokulmaya başlandı.

Bu cenahın diğer bir özelliği de şehvetle CHP'ye ayar verme isteği içinde olmaları. CHP'nin bunca zamandır izlediği sağ politikaların bu fotoğrafa katkısını bir kenara not etmek gerekiyor. Bu doğru. Ama yine de tüm ana akım-Meclis muhalefetinin iktidardaki Cumhuriyet İttifakı'nı bırakıp CHP'ye yüklenmesini anlamak mümkün değil. Ya da bunda başka bir niyet aramak gerekiyor.

NEDEN SAĞ SİYASET?

Muhalefete muhalefet etme konusunda İYİP önemli bir yol açtı. 10 aydır kesintisiz bir şekilde aynı noktadan vurup duruyor. Sadece Meral Akşener'in konuşmaları değil yerel seçimler için gösterdiği aday isimleri bile önümüzdeki dönemi nasıl kurguladığını gösteriyor. Demokrat Parti'den Ata İttifakı'nı oluşturan partilere kadar durum neredeyse hiç değişmedi.

Son olarak Memleket Partisi Lideri Muharrem İnce de seçimlerine tek başına gireceklerini açıkladı. Kuşkusuz bir partinin seçimlere nasıl gireceği o partinin yetkili kurullarının vereceği bir karar. Ama bu karar açıklanırken neden muhalefet partisini eleştirerek yapar bunu anlamak mümkün değil. Üstelik bunu da "Dersim" üzerinden yapmak başka bir niyeti ifade ediyor.

Türkiye'de milyonlarca insan, baskıcı, tekleşmeye zorlayan, İslami referansların egemen kılınmaya çalışıldığı, AKP-MHP rejimine karşı itirazını sürdürüyor. Hilafete, ekonomik sıkıntılara ya da çevre kırımına karşı başlayan itirazlar kısa süre içerisinde rejime karşı barikata dönüşüyor. Rejim için de en büyük tehlike bu itirazların topyekûn siyasal bir kanala akması olacaktır. Muhalefetin alanının daraltılması, çerçevesinin çizilmesi iktidar için acil bir gerekliliğe dönüştü. Muhalefet partileri içinde baş gösteren iktidara dokunmadan sağ söylemle siyaset yapma biçiminin yaygınlaşması tam da bu ihtiyacı giderecek aktör olma hevesinden kaynaklanıyor. Seçimler bu yolu hızla geçmek için vesile ediliyor.

SOL TARAF BOŞ DURUYOR

Halkın beklentileri, çözüm bekleyen sorunları, talepleri kimlikler üzerinden çıkarılmaya çalışılan çatışma başlıklarıyla örtülmeye çalışılıyor. Muhalefet blokunda yaşanan iç polemiklerin tamamen AKP-MHP argümanları ile yaşanması bu anlamıyla tesadüf değil. Kimlikler üzerinden kutuplaşmış bir Türkiye hem iktidarın hem de muhalefetin bir kanadının çok fazla işine yaradı yaramaya devam ediyor.

Burada hesaba katılmayan ya da hesabı bozacak gelişme dinamikleri var. Her şeyden önce ülke bir türlü ekonomik ve siyasi istikrara kavuşamıyor. Bu durum her gün yeni mağdurlar yaratıyor. Toplum içten içe yanan bir ateşe dönüşmüş durumda. Şu anda kor haline gelmiş durumun alev alması ise an meselesi. Şu ana kadar muhalefet partilerinin yardımıyla bu tepki bloke edildi. CHP'nin yaklaşık 10 yıldır izlediği çizgi dolayısıyla muhalefet partileri arasında alışkanlığa ve bir kültüre dönüşmesi bu blokajı kolaylaştırdı. CHP'nin yeni yönetiminin bu çizgiden uzaklaşacağını açıklamasından sonra muhalefet partilerinde hareketliliğin ivme kazanması da tesadüf değil.

İktidar ve muhalefetin bir bölümünün en çok korktuğu konu

sol bir söylem ve buna uygun bir çizgiyle toplumla buluşması. CHP'ye gelen salvoların tamamı bu anlamıyla bir uyarı niteliğinde.

CHP'nin bugüne kadar bu saldırılara karşı suskun kalması ve güçlü bir irade ortaya koyamaması geçmiş çizginin izlerinin varlığını gösteriyor.

Şu kadarını söylemek gerekiyor geminin sağı tamamen dolu. Sağda öyle bir yığılma yaşandı ki neredeyse gemi alabora olup devrilecek, ülke batacak. Oysa Cumhuriyet'in son 75 yıllık sağcılığın memleketin başına ne çoraplar ördüğü, onu nereye getirdiği çok açık. Adalet yok, iş yok, aş yok, gelecek yok. Gelinek nokta bu.

Bu çürümüş siyasetin ve onun temsilcileri olan partilerin topyekûn sağa yaslanmaları kuşkusuz ülke için tehlikeli. Ama bir anlamıyla da olanak olarak değerlendirilmeli. Halkın beklentilerine yanıt verecek örgütlü bir harekete ne yalnız kalır ne de kimsesiz. Ve üstelik bu geminin yeniden yüzmesi için dümenin sola çevrilmesi de şart.

Düzce'de kabareperest

Yetkin Yılmaz

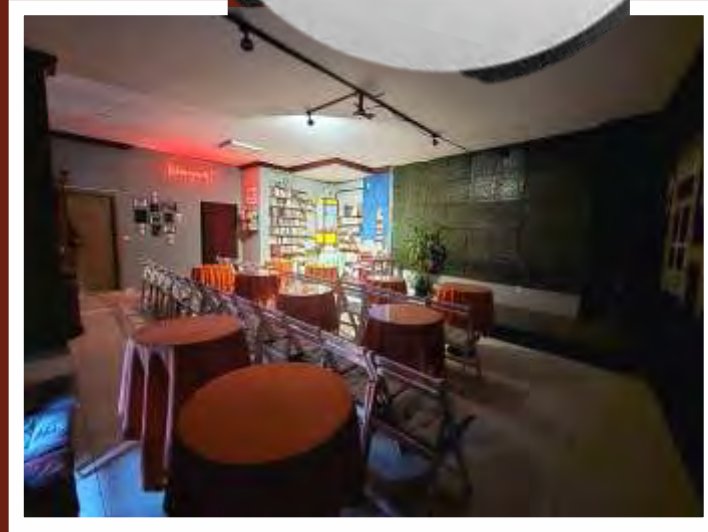
Sanatın ve tiyatronun gelişmesi, geleceğin temelleri olan çocukların içinde bulunduğu süreçten keyif alarak öğrenmelerini sağlamak için 2023 yılında kurulan Kabareperest Tiyatro ve Drama sahnesi; günden güne büyüyen ekibi ve öğrencileri ile tiyatro ve özellikle çocuk tiyatrosu da yeni bir anlayış getirmekte.. Yaratıcı drama, çocuk ve yetişkin tiyatroları toplumun sanat ile bağlarının güçlenmesinde önemli bir görev üstlenmekte. İnsanların, özellikle gençlerin ve çocukların kendilerini rahatça ifade edebilmeleri, özgür bir biçimde fikirlerini belirtmeleri, kültürel ve sosyal alanlarda kendilerini geliştirebilmeleri için tarihin her anında olduğu gibi her zamankinden kuşkusuz daha çok sanata ihtiyaç duyuluyor..

Çocuk atölyeleri ile kendi üreten çocukların emeklerini sergileyebildikleri bir ortam olmanın yanı sıra, öğrenmenin oyun yoluyla birleştiği dramatik süreci yaşamada etkin bir ortam özelliğini koruyor.

Çocukların katıldığı faaliyette verimliliğinin artması, çocuğu baz alan öğrenim anlayışı en önemli çıkış noktalarından bir tanesi.Yaratıcı drama ile tiyatro birleşerek, çocuk daha etkin, daha oyuncu ve fikir veren bir yönetici konumuna geliyor..

En etkin sanat dallarından biri olan tiyatronun, insanlar arasındaki bağları kuvvetlendiren, insana, doğaya çok yönlü bakabilmesini sağlayan işlevi sahnenin, ekip çalışmasının, disiplinin eğitici ve öğretici yönü her zaman faydalı olmuş başvurulması gereken en önemli sanat dalı olmasını sağladığı açık bir gerçek..

Bu inançla bilinçli tiyatro seyircisinin tabandan yetişmesi, estetik duygusunun kazandırılması amacıyla tüm insanlığa hizmet etmeye devam edecek. Bu arada yetişkin oyunlarımız da mayıs ayına kadar sergilenmeye devam edecek.

Kültür mah. Uzunmustafa Cd. Celal Nalbantoğlu Sk.18/A Düzce
İletişim: 0536 814 33 35

facebook.com/sabrimage

sabrimage@yahoo.com

WhatsApp 0535 597 33 48

Yürüyüşün kenti ele geçirir. Biraz Salma Hayek, biraz Penelope Cruz şiirlerim var. Sana uyar. Bir İspanyol müfettişin gözünden kaçmaz aşk. Ursula'nın rolü tüm diziyi ele geçirirken aşkın ve sevişmenin devrimine önümü ilikliyorum. Aşkın tüm zamanları alabora eden bir hesabı var. İzledikçe özgürleştiğim şeyler var. Seni izledikçe özgürleşiyorum. Kapitalizmin sevinçleri durmadan hata veriyor. Işıltıdan gözüm kamaşıyor. Mariah Carey her yıl aynı şarkıyı söylüyor. İhtimaller bana iyi geliyor. Gönlümde rekor kıranlar bir sonbahar ideolojisi taşıyor. Bazı sokak şarkıcıları ve satıcıları için gönlümde her zaman yer var. Hayatımın durmayan çabalarına denk geliyor sokak yağmurları. Her zaman buralardayım ben. Hokkabazlığım dilsel. Şiir ve sihir dolu bir şehirde şiir geceye hazırlıyor gece de şiire... Bir Cem Özer tanışıklığı ya da bir Ayşegül Aldinç şarkısı aklımı karıştırıyor. Zaman karışıyor. Isabelle'nin elimi tutuşu dünyalara değer. Dünyada gideceğimiz ne çok yer var. Kahve kokusu devrime yol açabilir. Bütün bunlar aklımızdayken aşk İstanbul kadar güzel olabilir. O halde yaz zamanlarına doğru bir yürüyüşe çıkalım. Aşık olduğum bir turuncu var bu mevsimde. Saklı bir koy, berrak bir denizin sabah saatleri, güzel kızların özgür yürüyüşleri, bir Alman aksanı seslenişi. Bildiğin şeyler var senin de. Konuşmamız lazım. Şarap bekletilmez. Ama şimdi mevsim başka. Oskarlık şüpheler var aklımda. Festival filmlerinden ıslak yollar buluyorum. Kadıköy Sineması'ndan çıktığım sokaklar da ıslak. Bir selam bırakıyorum Uğur Mumcu'nun kalemine. Yıldızlı bir geceyi anımsatıyorsun her şeyinle. Gülüşün ışıltılı bir gecedir. Anla, seni izledikçe özgürleşiyorum işte...

Sabri Özdemir

**Gülüştün
Işıltılı
Bir
Gecedir**

Özcan Yetgin

Dönüşüm

Bir yalnızlık aradı kendine,
İçinde kimselerin olmadığı.
Mutluluk sokağın sonuydu,
Sokağın sonu görünmüyordu.
Bu defa da soğğun sığağa dönüşmesini hissederken
Sonrasında yalnızlığını kar altında yürütmek istedi,
Tıpkı sevgisizliğin sevgiye dönüşmesini bekler gibi.
Üstelik bu defa mutluluk hissi de yoktu.
Bir yalnızlık buldu kendine,
İçinde kimselerin olmadığı.
Mutluluk sokağın sonuydu,
Sokağın sonu gözüküyordu,
Yürüdü, yürüdü, yürüdü...

"Üfleyerek rüzgar estirileceğine inananlar var.
 Üfürerek rüzgar estirdiğini anlatanlar da..."
 Belki
 Cahil cesarettir,
 Üfleyerek rüzgar estirmeye çalışmak...
 Veya
 Olanaksızlıktır,
 Umudu üfürükçülerde aramak...
 "Yazıp çizip dururlar
 kendilerine
 kendi kendilerine"

kendi
 kendilerine

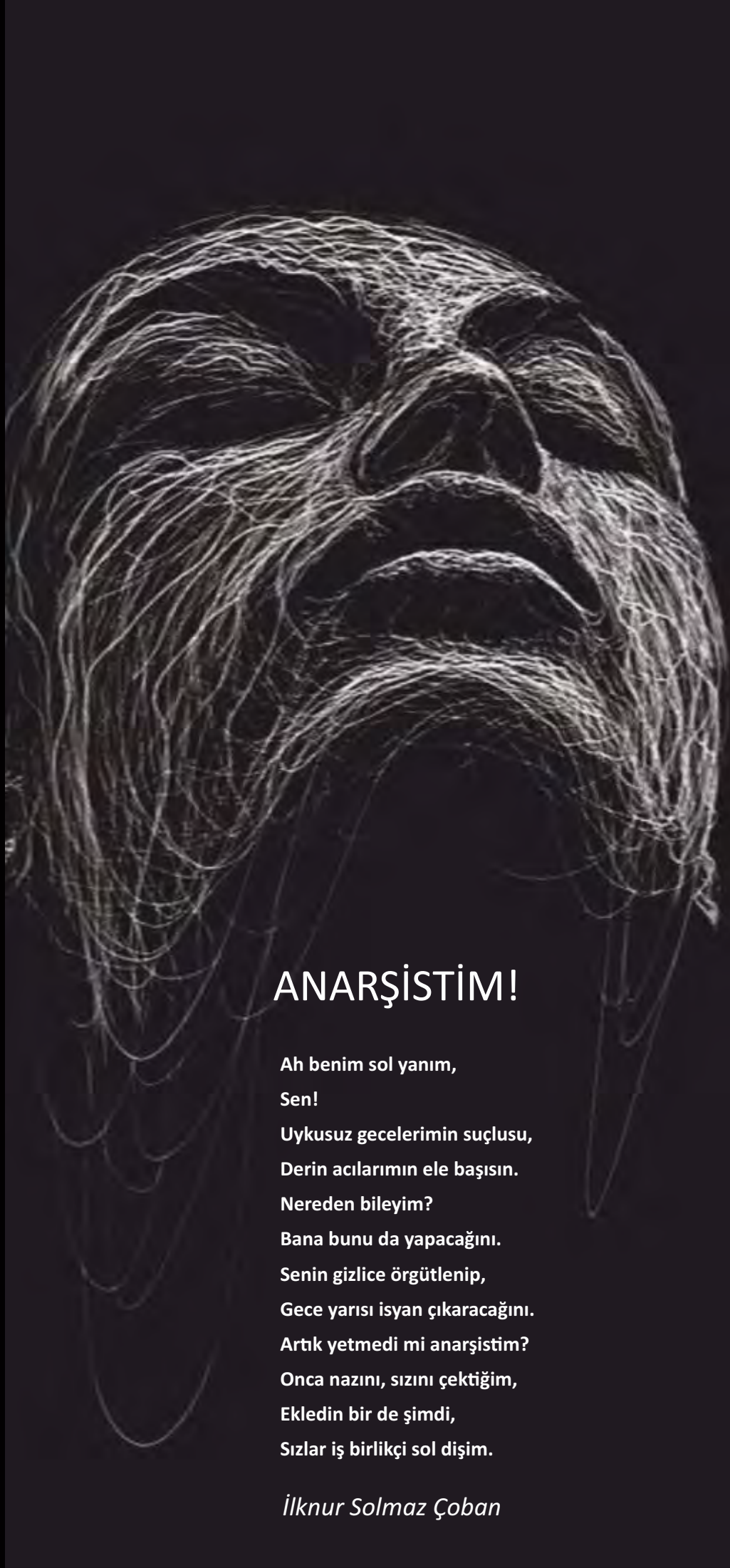

Nebil Yılmaz

Oysa ben beklentisiz yaşıyorum

Uzun zaman geçmiş sayılmasa da
 Geçen gün, tekrar
 Onları dinledim, neler istiyorlar diye
 hala
 Bunca yaşamdan sonra
 Bıkmadan usanmadan istedikleri ne
 varsa
 Olmamış hiç bir azalma
 Ne istiyorsa baştan beri
 İstiyorlar hala
 Birde ilave etmişler onlara
 Yeni gördükleri ne varsa,
 Yeni tatlar, yeni sesler, yeni mekânlar
 Artmış istekleri azalacağına.
 —Diğerleri de öyle
 —Hepsi komutan gibi,
 —Komutanı olmak istiyorlar
 kendilerinin senin benim.
 Gördükleri ve duydukları ne varsa.
 İstiyorlar etmek komuta.
 Tek başlarına veya birlikte.
 Oysa ben
 Beklentisiz yaşıyorum
 Kendimle birlikte

ANARŞİSTİM!

Ah benim sol yanım,
Sen!
Uykusuz gecelerimin suçlusunu,
Derin acılarımın ele başısın.
Nereden bileyim?
Bana bunu da yapacağını.
Senin gizlice örgütlenip,
Gece yarısı isyan çıkaracağını.
Artık yetmedi mi anarşistim?
Onca nazını, sızını çektiğim,
Ekledin bir de şimdi,
Sızlar iş birlikçi sol dişim.

İlknur Solmaz Çoban

SUÇLUYUM MU?

Mantık ile örtüşmeyen, akla uygun olmayan düşünceler bile insanlar tarafından karşı koyulmadan, direnç göstermeden kolaylıkla kabul edilir hale gelir.

Gelenek ve göreneklerin topluma elbette yararları yadsınmaz. Toplumsal yapıyı ve o topluma ait değer sistemini korumak ve sürekliliğini sağlaması açısından önemlidir.

Eski kuşaklardan devraldığı başta inanışlar olmak üzere her türlü sosyal olguyu, sonraki nesillere aktarır. Geçmiş ile gelecek arasında bağ kurar. Bu durum sanata da yansımıştır.

O yüzdendir ki; sanatçı, toplumu kültürel ve sanatsal yönden tanıtmak için o topluma ait el sanatı ürünlerini doğru kullanmak zorundadır.

El sanatları, bir toplumun yaşam biçimleri, inançları, ekonomik olanakları, kültürleri ile ilgili bizlere bilgiler verir.

Sanatçı, özgün, otantik ve yöresel hususları barındıran el sanatlarının yaşatılması ve korunmasında önemli bir rol üstlenerek, köprü oluşturur.

Ancak şunu da unutmamak gerekir; geleneklerin, tabuların, yasakların toplumu yönlendirmesi sebebiyle, toplumda yaratmış olduğu etki o kadar büyüktür ki; insanlar güncel hayatta bu gelenekleri artık taşıyamaz hale geldiğinden, itici bir güç olduğu da düşünülür. İnsanlar zaman zaman özgür olmadığını, kısıtlandığını hisseder.

Özgürlük kavramı insan bilincinde uçsuz bucaksızdır. Ancak gerçek hayatta, zihnimize yer alan bu sınırsız özgürlük mümkün değildir ve bu durum kişinin kısıtla/n/dığı hissini beraberinde getirir ki; sanatçılar bu hisse çoğu kez kapılmıştır.

Toplumun, bulunulan çağın anlayışına, modern, muasır şartlarına uygun olmadan yaşayarak, çağın gerisinde kalması sanatçının toplumda anlaşılammaktan yana yakınmalarını arttırmaktadır.

Sanatlarımızı icra ederken iliklerimize kadar hisseder ve sanatımıza yoğunlaşırız. İşte tam bu sırada çoğu kez de özgür olamamaktan yakınıp, kısıtlandığımızı söyler ve etrafa serzenişlerde bulunuruz.

Sanat ancak sanatçı özgür oldukça gelişir. Sanat, özgürlüğü, özgürlük ise sanatı destekler ve besler.

Düşünceler özgür oldukça, sanatçının yaratma gücü artacak, sanatçı kendi benliğini bularak sanatını ortaya koyacaktır. Özgürlük yeni eserlerin ortaya çıkması adına, sanatçıyı yüreklendirip, sanat eserleri yaratma hızını arttıracaktır.

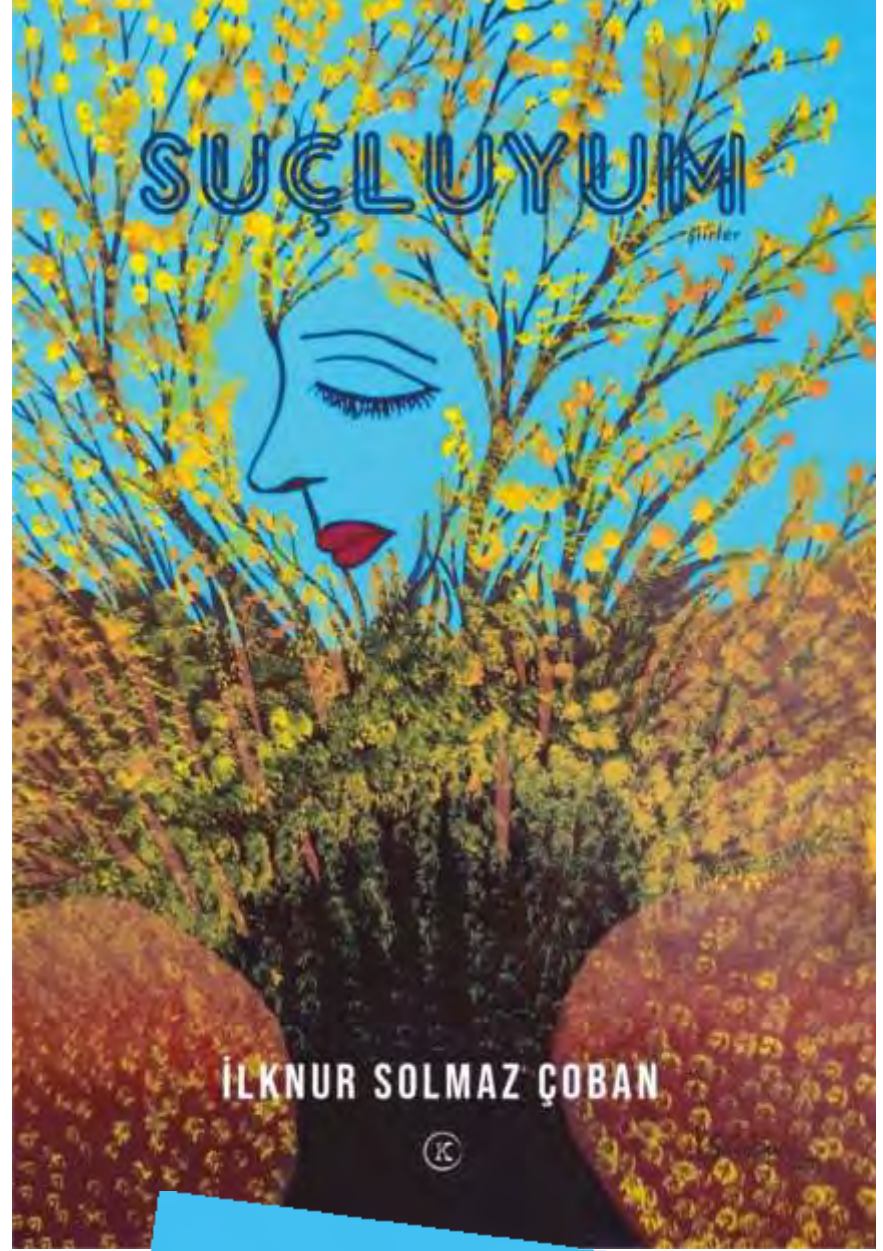
Tüm toplum ve insanlık adına birer miras niteliği taşıyan sanat eserleri, sanatçının özgürce, baskı altında kalmadan, tüm benliği ile ortaya koyduğu eserlerdir.

İnsanlar üzerine düşen görev ise sanatçının düşüncelerine ve özgürlüğüne önem vermektir.

Geleneklere, göreneklere ve tabulara sıkı sıkıya bağlı olmak sanatçıyı özgürleştirebilir mi? Sanatçının kendi benliğini bulması ve sanatını yaratması adına mümkün olabilir mi?

Elbette hayır!

Baskılar, engeller, yasaklar, tabular ortadan kalkmadan, düşünce özgürlüğü olmadan sanat asla yapılamaz.

Kafe Kültür Yayıncılık

İpek Halvurt

Terkedilen bir köye ahilisi tekrar dönmeye başlıyor. Bu köyün insanları tarımcılık ama baskın olarak hayvancılıkla uğraşılıyor. Köy halkı hayvanlarını baktıkları ağıllarda fare türeyince kediye ihtiyaç duyuluyor ama köyde hiçbir kedi bulamıyorlar bekçilik yapacak. Çünkü bir mekan, bir yerleşim yerini yaşatan ya da yaşanabilir kılan insan, onun yaşam tarzı, görüşleri, değerleri, yarattığı kültürdür

Fotoğrafı Çekmek Ve Görmek, Keşke Sadece Denklanşöre Basmak Kadar Basit Olsaydı

Değerli Mavi Dergisi Okuyucuları.

Mavi Dergisi'nin sadık okuyucuları 4 yazı dizisi olarak hazırlamış olduğum **Yaşam Fotoğrafçılığı** hakkında yazdıklarımı hatırlayacaklardır. Bu yazı dizilerime dilerseniz Mavi Dergisi web sitesinin **"Dergilik"** kısmından çok kolay şekilde ulaşabilirsiniz. Bu ayın yazısında, hepimiz bana ayrılan sayfama hoş geldiniz.

Teknolojik gelişmeler, hız olgusunun hayatımıza girmesiyle beraber zaman ve mekan kavramını değiştirmiş, bu durum fotoğrafçılıkta da zaman ve mekan kavrayışını dönüştürmüştür. Teknolojik gelişmelere bağlı olarak bilginin sürekli el değiştirmesi ve paylaştıkça değer yaratmasının ekonomik-sosyal ve kültürel yapıda meydana getirdiği kökten değişimler, kalite-çeşitlilik-farklılık yanında, daha çok rutinleşme, tekdüzeleşme, standartlaşmayı beraberinde getirmiştir. **"An"** kavramının gerçek anlamının manipüle edilerek, kitleleşmeyi körükleyen tüketim ekonomisinin hayatımıza damgasını vurmasıyla yaşam fotoğrafçılığında bu değişimi yanlış rotada özümseyen mekan-sahneyi-anı dönüştüren ve tekrar üreten değil de tüketen fotoğrafçılar giderek artmış, hızlı-hafif ekipmanlar ileri manipülasyon programlarına rağmen birbirini taklit eden, sıvık, cıvık-vıcık, çalışma etiğine, insan ve doğaya saygılı olmayan, hikayesi ve/veya belge-haber değeri olmayan, çalışmaların üretilmesine neden olmuştur. Bu nedenlerle, pratik ya da teknik manipülasyon tekniklerinin hiç kullanılmaması ya da gerektiği ölçüde ve sınırlılıkta kullanılması gereken yaşam fotoğrafçılığının yaklaşım tarzı ve felsefesine dair açılımlar yapmayı gerekli duydum. Muhteşem olan yaşam fotoğrafları izleyeni kendi ruhuna çeken, izleyici yönlendiren ve düşündürdüren, zıtlık ve çelişkiler ve uyum arasında gidip gelen merak duygusu uyandıran çalışmalardır. Yaşam fotoğrafçılığın bir türü olan salt belgesel fotoğraflar gibi sadece alt yazı ile değil fotoğrafın ruhu ile kendiliğinden konuşan, bazen de bizzat kendisi haber ve belge olan fotoğraflardır aynı zamanda. Yaşam fotoğrafçılığında konu insan ve insana gönderme yapan çağrışımlardır. Her gün etrafımızda olan ama görmediklerimiz, görmek istemediklerimiz....Sessizliğinde çılgın atan insanların fotoğrafı. **Fotoğraf çekmek ve görmek keşke sadece denklanşöre basmak kadar basit olsaydı.**

Yabancılaşmanın ve sahtekarlıkların hayatlarımızı kuşattığı zamanımızda fotoğrafın inandırıcılığı, fotoğrafçının insanlarla kurduğu ilişki ve kurduğu güven ilişkisine dayanmaktadır. Bu sorumluluk aynı zamanda çalışılan konunun anlaşılma gerçeğine bağlı kalmayı da gerektirir. Bu nedenle, iyi yaşam fotoğraflarında yansıtılmaya çalışılan gerçeklerin bozulmaması, bağlamından koparılmaması bu noktada önemlidir. **Görsel hikâye oluşturma çabası, bir tanıklığı, karakterleri, olay örgüsü yan unsurları, dramatik yapıyı, bir duygu yoğunluğunda izleyiciye aktarma çabasıdır.** İşte bu çaba, giderek yalnızlaşan öteki insanların hikayesini çok iyi anlamamızı sağlıyor. Seçilen mekan güçlü imgenin oluşmasına sebebiyet veriyor. Çünkü "Yaşamda Mekan" yazımda da belirttiğim gibi, **"seçilen mekan modelin mekana ya da kendi içine oturmasına yardım etmektedir. Ruhumuz için bir oturma yeridir mekan."**

Zira; mekanı hatırlayarak kendi içimizde oturmayı öğreniriz. Model-mekan ilişkisi mekanın yansıtıcı vasfını görmeye dayanır. Mekanın insan ve insanın mekan üzerindeki izlerinin etkisini eserlerde aramadan yapılan her analiz eksik kalmaktadır. Bu bağlamda kentleşme olgusu bakımından, seçilen mekan topluma karşı yabancılaşmayı beslerken bir taraftan da insanın kendine olan yabancılaşmasıyla birlikte düşünülür tıpkı aşağıdaki güzel çalışmada olduğu gibi. Bu çalışmada, yabancılaşma ve uzaklaşma hissi de duvardaki ayaklarından büyük ayakkabısına bakan kızın portesi ile zıtlık oluşturan modelin portre ile ters yönde senkronize duruşu ile çok iyi verilmiş.

Fotoğrafçı: Serdar Özbay

Yaşam fotoğraflarının, sade-doğal-yapmacıksız hali derdini çok iyi anlatmasını sağlıyor. Sadeleşme kuralını hatırlayalım. Bir fotoğrafın kompozisyonu ve anın özelliği, düşünce ve duyguyu harekete geçiriyorsa, teknik eksikliklerine rağmen o fotoğrafı iyi fotoğraf yapar. Hatta bu eksikleriyle o fotoğraf güzeldir, samimidir. Aşağıdaki fotoğrafa beraberce bakalım. **Dert Nedir** bu fotoğrafta? Sarı kedinin (fotoğrafta sb tonlamalar iyi verildiği için, çalışma sb olduğu halde kedinin sarı kedi olduğunu anlıyoruz. Fotoğraf gerçek bağlamından kopuk değil.) kendini davet ettirme mücadelesi. Derman nerde? Davet edilecek olan mekanda. Çok yakın zamanda çıkan bir haberde (Eylül 2018 Sivas'ın Divriği ilçesine bağlı Avşarcık Köyü) terk edilen bir köye ahilisi tekrar dönmeye başlıyor. Bu köyün insanları tarımcılık ama baskın olarak hayvancılıkla uğraşılıyor. Köy halkı hayvanlarını baktıkları ağıllarda fare türeyince kediye ihtiyaç duyuluyor ama köyde hiçbir kedi bulamıyorlar bekçilik yapacak. Çünkü bir mekanı, bir yerleşim yerini yaşatan ya da yaşanabilir kılan insan, onun yaşam tarzı, görüşleri, değerleri, yarattığı kültürdür. Yani sizin görüş ve değerlerinizdir aslında. Bu gerçek bir dönüşümdür. Gelelim aşağıdaki çalışmaya. Çalışmada bahis konusu olan bu mekan kapansaydı, başka biri tarafından işletilseydi bu fotoğraf çekilemeyecekti. Çünkü başrol oyuncusu (kedi) olmayacaktı, insanların güler yüzü, sıcaklığı olmayacaktı. **Bu mekan ve bu mekandaki insanlar olmasa bu kedi asla buraya gelmeyecekti.** Hanımefendi kedi davet edilmeden içeriye

girmeyecek kadar zarif ve mağrur, sanki kaçamaklarla içeriye girmemiş gibi gamsız ve mağrur. Bir kedi ya böyle mağrur ya da yılışık-şımarık arası olmalı. Her iki türü de güzel fotoğraflar verir. Başrol ve yardımcı oyuncularla kurulan güzel sahne var burada.

Fotoğrafın konusunu "**ben ve iki gölge**" desek abartmış olmam sanırım. Fotoğraftaki iki insan sadece kedinin gölgesinde kalmış. Fotoğraftaki güçlü figür olarak kedinin size bakmaması gerçekten çalışmayı orijinal hale getirmiş. **Fotoğrafi değerli kılan unsur ise, "ben olan şey" i açıklaması. Yani fotoğrafın kedi üzerinden yapılandırılmasıdır. Başrol oyuncusu kedi aracılığıyla hayat bulan yaşayan bir varlık olan mekanla yüzleşiyoruz. Aslında bu fotoğrafta zihninizde ve zihnimizde hoşluklar ve anımsamalar yaratan, hatıraları hatırlatan kedi, fotoğrafçı, iki gölge ise bu çalışmanızda şahit olan bizler yani takipçileriz.** Çalışma, mekanın içine girme, davet edilme isteği yaratıyor. Kadraja girmeyenleri görme isteği yaratıyor, böylelikle dükkanın içindekilerinin kokusunu, kedinin muhtemel yattığı yerleri, satıcıyı tanımak istiyoruz. **Kedi işte o insanı arıyor.** Sanki siz kediymişsiniz de fotoğrafı çeken bir başkası gibi bir durum var. Çünkü fotoğrafın tüm kurgusu kedinin kendisinde dükümlemektedir ve kadrajın da aslında en dışındaki görünmez kişi de aynı fotoğrafçıdır eş anlı olarak. Bir başka deyişle fotografik kurguyu, fotoğrafçı çalışmasında tersten anlatarak izleyene yansıtmaktadır. Yani burada gerçek olandan ziyade fotoğrafın kendi gerçeğinden bahsetmek daha doğru olacaktır.

Fotoğrafçı: Tuğba Dinçmen

İyi yaşam fotoğraflarında ana tanıklık eden fotoğrafa bakarken "**yaşıyorum**" sözcüğü bir sözcük olmaktan çıkar eyleme yani ana dönüşür yani izleyiciyi konusunda tutar, hapseder, düşündürür, yoğurur, sarsar, eyleme geçirir....**İyi yaşam fotoğrafı demek insana yaklaşan, özü insan sevgisi olan özgün fotoğraflardan oluşan serileri barındırır, üretilmesi sabırlı bir devamlılık ve emek gerektiren bir bakıma yaşam tarzı haline getirilen fotoğrafçılık yaklaşımını içerir. BUNU ÜSTÜNE BASARAK SÖYLÜYORUM.** Yaşam fotoğraflarının esaslı unsurları olan insanlar ve canlılar ister objektife baksınlar ister bakmasınlar vücut hareketlerindeki, yakalanan ifadelerdeki nüanslar, artık büyük kentlerde olmayan, kaybedilen sokak/yaşam arkadaşlığına dairdir. An kavramının bir başka boyutudur bu kavrayış. Bir yaşam fotoğrafını geçmişten bugüne taşıyan en önemli unsur bizde bıraktığı hislerdir. **Duygularımız çok önemli çünkü özümüz, göremediğimiz, sakladığımız, göstermekten korktuğumuz duygular eğer yaşam fotoğrafına aktarılabilmişse işte o fotoğrafın adı candır (ADI CANDIR: BEDRİ RAHMİ EYÜPOĞLU şiirini anımsayın).** Hayatın içinde olup ta görünmeyenleri görünür kılmak hüner ister. Bu bağlamda, aşağıdaki çalışma yukarıdaki açıklamalarıma ne kadar güzel bir örnek teşkil ediyor. Işığın üçgeni de çalışmanın etkisini arttırmak bakımından etkili kullanıldığını görüyoruz. Mekan ise hem gerçek hem de idealize edilen bir mekan. **Çalışmanın derinliği, varlık (geçmişte vardı) ve yokluk (şimdi ise yok) arasındaki tezatlığın etkili anlatımından kaynaklanıyor.** Günlük yaşantımızın özensiz, gönülsüz, sevgisiz olduğunun en belirgin göstergesi de yine ayrıntılardır. **BEN KENDİ ADIMA, İNSANOĞLUNUN, BÜTÜN YERYÜZÜNÜ KAPSAYACAK BİR İLETİŞİMSİZLİĞE GİRDİĞİ GÜNÜMÜZ DÜNYASINA UYGAR DEMEKTE**

ZORLANIYORUM. Aşağıdaki çalışmada, gece olmasına rağmen etkili sb tonları çalışmaya derinlik ve dinginlik kazandırıyor. Bunun yanında kompozisyon bütünlüğü etkin ışık yönetimiyle güçlendirilmiş. Kullanılan sb tonlar ve gri tonlamalar dramatik hatta etkili bir çalışma izlememizi sağlıyor.

Fotoğraf: Bahadır Bernek

Yaşam fotoğrafçılığının haber ve belgesel fotoğrafçılığı kısmı, üretimin en zor olduğu, sıfır manipülasyonla çalışılan alanıdır ki, ekonomik-sosyal kültürel yapıyı dönüştüren bir boyutu vardır, bu konuyu da başka bir yazıda anlatmak istiyorum. Mesela [Stanley Forman](#) 1975 yılında, Boston'da bir binada çıkan yangında yangın merdiveninin çökmesi sonucu düşen anne ve çocuğunun [Pulitzer](#) ödülü aşağıdaki bu fotoğrafı çekmiştir. Fotoğraftaki anne hayatını kaybetmiş ama çocuğu onun üzerine düşerek hayatta kalmıştı. Bu fotoğraf ABD'deki yangın merdiveni mevzuatının yeniden düzenlenmesini sağlamıştır.

Yabancılaşmanın ve sahtekarlıkların hayatlarımızı kuşattığı zamanımızda fotoğrafın inandırıcılığı, fotoğrafçının insanlarla kurduğu ilişki ve kurduğu güven ilişkisine dayanmaktadır. Bu sorumluluk aynı zamanda çalışılan konunun anlaşılması gerçeğine bağlı kalmayı da gerektirir.

Fotoğraf: Stanley Forman

Değerli Mavi Dergisi okuyucuları, Şubat sayısında fotoğrafçılığın başka bir boyutundan bahsedeceğim. Şubat sayısına kadar sağlıklıca ve tabii ki "Mavi"yle kalınız.

**BEN KENDİ ADIMA,
İNSANOĞLUNUN,
BÜTÜN YERYÜZÜNÜ
KAPSAYACAK BİR
İLETİŞİMSİZLİĞE GİRDİĞİ
GÜNÜMÜZ DÜNYASINA
UYGAR DEMEKTE
ZORLANIYORUM.**

Can sıkıntısı

Can sıkıntınıza eğilin, akıllı telefonunuza değil. Kendiniz ve etrafınızdaki dünya hakkında düşündüğünüzden fazlasını öğreneceksiniz.

Can sıkıntısını kabullenmek, karakter kusurunu kabullenmektir. Popüler kültür sıkınlıktan kurtulma tavsiyeleriyle dolu: Kafa dengi insanlar bulun, bir hobi edinin, uğruna çabalayacak bir amaç bulun, bir enstrüman çalın, kitap okuyun, evinizi temizleyin ve katiyen çocuklarınızın sıkılmasına izin vermeyin. Onları yüzmeye, futbola, dansa yollayın, can sıkıntılarını seks ve uyuşturucuya yönelerek dindirmelerini engelleyecek herhangi bir şey bulun. Bunun tersini yapmak, çevremizdeki dünyayla etkileşime geçmediğimizi kabul etmek olur. Ya da telefonunuzun şarjı bitmiş olabilir.

Ancak can sıkıntısı trajik değildir. İyice anlaşıldığı takdirde, can sıkıntısı zamanı ve kendimizi anlamamıza yardımcı olur. Eğlence ve işin aksine, can sıkıntısı herhangi bir şey hakkında değil; en saf biçim ve içeriğiyle zamanla karşılaşmadır. Reklamlar, ekranlar ve taşınabilir cihazlar elimizin altındayken, artık bu karşılaşmayı pek sık tecrübe edemiyoruz. Genç insanlara zamanı içlerine sindirebilmeyi öğretmeliyiz.

Ufak bir kasabada yaşıyorum, öğretmenlik yapıyorum. Büyük şehirlerden gelen bazı öğrencilerim, burası sıkıcı olduğu için her cuma evlerine döndüklerini söylüyorlar.

Onlara “can sıkıntısının en iyi panzehiri nedir, biliyor musunuz?” diye sordum. Ellerinde akıllı telefonlar, yanıtı merak ederek bana baktılar. Düşünün, dedim onlara. Düşünmek, can sıkıntısının en etkili panzehiridir. Kendinize, “canım sıkıldı” deyin. Bunun hakkında düşünün. İlginç değil mi? Bana kuşkuyla baktılar. Can sıkıntısıyla düşünerek başa çıkmayı öğrenerek büyütülmemişlerdi.

Sıkıldığınızda, zaman yavaş akar. Can sıkıntısının Almancası şöyle: langeweile, “lange” yani “uzun” ve “weile” yani “bir

süre”den oluşan bir bileşim. Yavaş akan zaman, kendi zihinleriyle barışık olmayan insanlar için bir işkenceye dönüşebilir. Can sıkıntısını öğrenmek işte bu yüzden çok önemli. Bir psikiyatriste gitmeden bunu yapabilmek büyük bir ayrıcalık.

Bu yüzden can sıkıntısına, güzellik, keyif, rahatlık ve tüm geçici yarar sağlayan hisler tarafından dokunulmamış, bu yoğun zaman deneyimine eğilin. Zihninizin can sıkıntısına nasıl tepki verdiğini, sıkıldığınızda ne hissedip, ne düşündüğünüzü gözlemleyin. Bu meta-düşünce formu, can sıkıntınızla baş etmenize, kendinizi ve dünyayı öğrenmenize yardımcı olabilir. Eğer hiçbir şey hakkında meditasyon yapmak başlangıçta çok zor geliyorsa, en azından William Wordsworth’ü taklit edebilirsiniz: Bir kalabalık, altın nergis çiçeklerinden, geri parlıyorlar o içe dönük gözün üzerinde[i]. Huzur içerisinde hatırlanmış duygular - ki bu tefekkürdür - boş saatlerinizi doldururken, size nasıl oturup yalnızca şu anda olabileceğinizi yavaşça öğretir.

Can sıkıntısını iş, eğlence ya da alışkanlıklarınızın yerine koymaya çalışmayın. Her boş anınızda bir ekrana sarılmayın. Can sıkıntısı, özgür zihnin son ayrıcalığıdır. Size kendi alışkanlıklarını, eğlencelerini ve işlerini satacak insanlarla pazarlık etmenizi sağlayacak bir para birimi, yargılarınızı, görüşlerinizi ve zevklerinizi gösterebileceğiniz bariz bir hakkınızdır. Başka bir deyişle, can sıkıntısı size bir şey söylediğinde ona güvenin. Ondan kaçmak yerine, onun lafına kulak verin. Kendinize karşı dürüst olmanızı sağlayacaktır.

Bir şeyin canınızı neden sıkıttığını düşünmek yararlı olabilir. Yepyeni bir bakış açısı kazanırız. Can sıkıntınıza tutunun. Sizi sıkın şeyleri düşündüğünüzde zamanın nasıl geçtiğini fark etmeyeceksiniz.

Umudu nasıl yaşatacağız?

Beyhan Sunal

İnsan henüz büyük bir acı yaşamamışken, sanki başına hiç kötü bir şey gelmeyecekmiş gibi hisseder. Ölüm, hastalıklar, kazalar ya başka hanelerde ya da haberlerdedir. Sanki bir tür dokunulmazlık perdesiyle korunuyordur.

Bir gün o ateş evine düştüğünde, inanılmaz insan. Biz de ölümlüyüz, bizim de başımıza geldi işte... Sonra bir sebep ararız.

Babamı aniden kaybettiğimizde, neden demiştik, dünyada bu kadar kötü insan varken karıncayı bile incitmeyecek kadar iyi bir adam neden öldü? Sonra da şöyle düşünmüştüm: Kimse bize iyilerin sonsuza kadar yaşayacağına dair bir söz vermedi. Dünyaya gelirken bir dokunulmazlık anlaşması yapmadık. Ama bütün inanç sistemleri iyi insanlar olursak tanrının bizi koruyacağını telkin eder. Adalete inancımızı da ilk o şaşkınlıkla sorgulamaya başlarız.

Sonra fark ederiz ki iyi insanlar ölür, hayatı çok iyi sırtladığını düşündüğünüz çiftler boşanır, birbirine çok yakışıyor dediğiniz sevgililer ayrılır, sizi büyük vaatlerle iş alan patronunuz bir süre sonra duygusuz bir makineye dönüşür, yapmaz dediğiniz biri çıkarları için en yakın dostlarını harcar, rol modeliniz olarak gördüğünüz insan tacizci çıkar, size siyaseti öğreten bir başka rol modeliniz güç sarhoşluğuna kapılır...

Düşünürsek bunların olmayacağına dair de kimse bize bir söz vermemiştir.

Hayat böyle bir şeydir belki de. Hayat vermesi beklenen güneş yakar, doyurması beklenen su boğar, dikilen her ağaç meyve vermez, her yumurtadan civciv çıkmaz. Her ilişki sonsuza kadar mutlu mesut sürmez, her emeğin sonucu başarı olmaz, iyiler hep kazanmaz, kötüler cezasını bulmaz...

Böyle bir dünyada biz hangi zemin üzerinde duracağız peki? Kadere inanıp her gün dua mı edeceğiz, karamsarlığın dibine mi vuracağız? Sürekli tetikte mi yaşayacağız, vurdumduymazlığın konforuna mı sığınacağız? Sevmeyecek miyiz, güvenmeyecek miyiz, umutlanmayacak mıyız?

Birçoğumuz önce kendimizden başlıyoruz... Kendi zeminimizi yaratıyoruz. Ben buyum diyoruz. Kendi adıma söz veriyorum kimseyi hayal kırıklığına uğratmayacağım, her zaman iyi olamayabilirim ama bunu fark ettiğimde umursayacağım diyoruz. Kendimizi korurken başkalarını da kendimizden korumaya çalışıyoruz. Daha da önemlisi olduğumuz gibi görünmeye, zaaflarımız, acizliklerimiz, duygularımız ve isteklerimizle, güçlü güçsüz yanlarımızı saklamadan durmaya çalışıyoruz o zeminlerin üzerinde.

Kendimiz gibi olanları buluyoruz sonra. Bazen küçük, bazen büyük topluluklar oluşturuyoruz. Okuma grupları kuruyoruz, dergi çıkarıyoruz bazen, ihtiyacı olanlara destek oluyoruz, bir kediyi el birliği ile sahiplendiriyoruz, hasta bir arkadaşımızın başında sırayla nöbet tutuyoruz. Bazen bir sofranın başında, bazen bir toplantı masasında, bir meyhanede ya da bir zoom görüşmesinde bir araya geliyoruz. Dertleşiyoruz, eğleniyoruz, söyleniyoruz...

Din, devlet, örgüt, aile... Her şeyin çivisinin çıktığı bir dünyada yaşıyoruz ne yazık ki. Kahramanlar yok, devrim çok uzak bir olasılık, varsa bir tanrı bütün bunlara nasıl izin veriyor sorusu en dindarımızın bile kafasının üstünde asılı duruyor.

Umutlu olmak için birbirimizden başka zeminimiz yok. O küçük zeminlerde birbirimizi hayal kırıklığına uğratmamak bile bugün artık devrimci bir eylem. Kendimizi ifade ederek, başkalarının kendini ifade etmesine fırsat vererek, yargılamayarak, dinleyerek ve anlayarak, birbirimizden haberdar olarak büyütebiliyoruz o zeminleri.

Birbirimize nefes alma alanları yaratarak yaşıyoruz umudu.

El elden üstündür Tayyare Limanı'nda...
Akıl akıldan, fikir fikirden.

serbay.net

En güzel SES henüz DUYMADIKLARINIZDIR

PHONAK
life is on

WIDEX
HIGH DEFINITION HEARING

oticon
PEOPLE FIRST

signia
Life sounds brilliant.

PHILIPS

İşitmek Artık Engel Değil..

**BATI
KARADENİZ**
İşitme Cihazları

0380 512 11 44

**Atatürk Heykeli
Arkasındayız**

444 9 530 | ramsesisitme.com

Savaştan uzak
Şiddetten uzak
Düşmanlıktan uzak

Sevgiye yakın
Barışa yakın
Umuda yakın

Bir dünyayı DUYACAKSIN

Sen DUYDUĞUNDA Herkes DUY'AR

Ramazan Uzun

Her Ortamda Olağanüstü Ses

Gün boyu üstün ses kalitesi ve aktarımı
deneyimleyin